

Liahona



En arv av trofasthet
for fremtidige
generasjoner, s. 44

Vårt mål: Å dele evangeliet
med 100 personer, s. 18

Sterkere enn jordskjelv,
branner eller vinder, s. 20

Pionerer: Hva drev dem
videre? s. 24

“VI UTTRYKKER...
TAKKNEMLIGHET FOR
SISTE-DAGERS-HELLIGE
PIONERER OVER HELE
VERDEN SOM HAR RYDDET -
OG FORTSATT RYDDER -
EN EVANGELIETS
VEI SOM ANDRE KAN
FØLGE.”

ELDSTE RONALD A. RASBAND



Fra “Tro til å gå videre”, side 24.



HOVEDARTIKLER

12 Hellige: Kirkens historie – kapittel 5: Alt er tapt
Etter å ha begynt å oversette plattene med hjelp fra Martin Harris, opplever Joseph konsekvenser idet han leverer fra seg manuskriptet.

18 Hvordan vi lyktes med å dele evangeliet med andre
Av Never Chikunguwo
Når vi trofast setter oss mål for å bringe andre til Kristus, vil vi bli velsignet med mirakler.



OMSLAGSSIDEN
Illustrasjon: David Green.

20 La oss ikke unnlate å føle
Av eldste Jorge F. Zeballos
I en verden med konstant støy, må vi lytte etter den milde, lave røsten for å få vite Faderens vilje.

24 Tro til å gå videre
Av eldste Ronald A. Rasband
Våre pionerforfedre utholdt store lidelser da de ønsket å samles i Sion.

30 De bevarte troen i isolasjon
Av Ryan W. Saltzgiver
Selv om de manglet både kirkebygg og menighet, arbeidet disse hellige hardt for å etablere Kirken i sitt hjemland.

36 Mormons bok forandrer liv
Konvertitter forteller hvordan Mormons bok hjalp dem å ta imot evangeliet.

AVDELINGER

4 Eksempler på tro:
Victor Barbinyagra

6 Prinsipper for omsorgstjeneste:
Rekk ut en barmhjertig hånd

10 På talerstolen: Du kan vite hvem du er – og hvem du alltid har vært
Av Sheri L. Dew

40 Sagt av siste-dagers-hellige

80 Til vi ses igjen: Mormons bok gir i overflod
Av president Ezra Taft Benson



44

44 Tre pionerreiser i vår tid

Av Sarah Keenan

Slik det var for de tidlige pionerene, innebærer det også mot og offer å slutte seg til Kirken i dag.

48 Føler du at du har mistet kontakten? Prøv å roe ned

Av Charlotte Larcabal

Jeg innså at min hektiske, distraherete levemåte førte meg stadig lenger bort fra Gud.



Se om du kan finne liahonaen som er gjemt i dette nummeret. Tips: Hva jobber bestefaren din med?



59

50 3 prinsipper som kan hjelpe når du står overfor vanskelige spørsmål

Å stille spørsmål er en fin måte å styrke ditt vitnesbyrd på, og å vende deg til Herren for å finne svar vil gjøre det mulig for Ånden å hjelpe deg.

54 Da det var vanskelig å hjelpe

Av Lyka T. Valdez

Det var ikke gøy å hjelpe bestefar – ikke før jeg endret innstilling.

56 7 tips når du skal holde tale

Av Sarah Hanson

Det kan være skremmende å tale i kirken! Bruk disse tipsene til å forberede deg og holde en engasjerende tale.

58 Livsforberedelse: Hva gjør vi i templet?

60 Den kjedelige sabbaten

Av Alyssa Nielsen

Jeg lærte hvordan jeg kunne glede meg til sabbatsdagen istedenfor å grue meg til den.

62 Plakat: Klammer

63 Det siste ordet: Du kan være tempelverdig

Av eldste Quentin L. Cook



68

64 Isabelles reise

Av Jessica Larsen

Reisen ville bli lang, men Isabelles familie visste at det ville være verdt turen å dra til templet.

66 Gode besteforeldre

Av Jenna Koford

Andrew gruet seg da klassen skulle ha foreldrebesøks-dag på skolen.

68 Endelig en evig familie

Av Jane McBride

Mia elsket den varme følelsen hun hadde hjemme hos venninnen Zoey.

70 La ditt lys skinne: En venn og en misjonær

72 Apostler vitner om Kristus

Av eldste Gary E. Stevenson

73 Mormons bok-leseklubb: Helaman 5:12

74 Vår side

75 Heltekort fra Det gamle testamente

76 Historier fra Skriftene: Hanna og Samuel

Av Kim Webb Reid

79 Fargeleggingsside: Jeg kan dele med andre

Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Helliges internasjonale tidsskrift

Det første presidentskap: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

De tolv apostlers quorum: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Redaktør: Hugo E. Martinez

Assisterende redaktører: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Rådgivere: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R. Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopschke

Administrerende direktør: Richard I. Heaton

Director of Church Magazines: Allan R. Loyborg

Økonomiansvarlig: Garff Cannon

Redaksjonssjef: Adam C. Olson

Assisterende redaksjonssjef: Ryan Carr

Produksjonsassistent: Francisca Olson

Tekst og redigering: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flittton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Kunstnerisk ansvarlig: J. Scott Knudsen

Bilredaktør: Tadd R. Peterson

Design: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinkley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Koordinator for opphavsrett: Collette Nebeker Aune

Produksjonssjef: Jane Ann Peters

Produksjon: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Forhåndstrykk: Joshua Dennis, Ammon Harris

Trykkerisjef: Steven T. Lewis

Oversettelse: Kirkens oversettelseskontor

Distribusjonssjef: Troy R. Barker

Distribusjon: Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige, Department of MSR Sveagatan 8A, 441 32 Alingsås, Sverige

Abonnementsinformasjon: For abonnement eller adresseforandring vennligst kontakt kundeservice

Telefon: +46 (0) 8500 655 20

E-post: rcstockholm@ldschurch.org

Internett: store.lds.org

Abonnementspris pr. år: NOK 78 (inkl. mva. og porto)

Send manuskripter og spørsmål til Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; e-post til: liahona@ldschurch.org; eller på internett: liahona.lds.org.

Liahonas lokalredaksjon:

Redaksjonens adresse:

Joanna Bjerga

Haraldskroken 31

4041 Hafrsfjord

Tlf.: 41021116

E-post: jojobjerga@gmail.com

Nyhetsredaktør: Joanna Bjerga

Liahona (et navn fra Mormons bok som står for «kompass» eller «veiviser») utgis på albansk, armensk, bislama, bulgarsk, kambodjansk, cebuano, kinesisk, kinesisk (forenklet), kroatisk, tsjekkisk, dansk, nederlandsk, engelsk, estisk, filippinsk, finsk, fransk, tysk, gresk, ungarsk, islandsk, indonesisk, italiensk, japansk, kiribatisk, koreansk, latvisk, litauisk, gassisk, marshalleisk, mongolsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, russisk, samoansk, slovensk, spansk, svensk, swahili, tagalog, tahitisk, thai, tongansk, ukrainsk, urdu og vietnamesisk. (Hyppigheten varierer for de forskjellige språkområder.)

© 2018 Intellectual Reserve, Inc. Ettertrykk forbudt. Trykt i USA.

Informasjon om opphavsrett: Enkeltpersoner kan kopiere stoff fra Liahona til personlig, ikke-kommersiell bruk (også til kall i Kirken), om ikke annet er oppgitt. Denne rettighet kan til enhver tid tilbakekalles. Visuelt materiell kan ikke kopieres hvis det er angitt restriksjoner i teksten under illustrasjonen. Spørsmål om opphavsrett kan sendes til Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

July 2018 Vol. 82 No. 7. LIAHONA (USPS 311) Norwegian (ISSN 1522-9238) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone or at store.lds.org. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

MER PÅ INTERNETT



Les artikler og send inn din egen på
liahona.lds.org

Finn inspirerende og delbare budskap
(på engelsk, portugisisk og spansk) på
facebook.com/liahona



Send tilbakemelding til
liahona@ldschurch.org



Abonnér via store.lds.org
Du kan også besøke et distribusjonssenter,
spørre menighetens ledere, eller ringe
1-800-537-5971 (USA og Canada)

IKONER FRA GETTY IMAGES

EMNER I DETTE NUMMERET

Tallene viser til første side av artikkelen.

Bønn, 20, 48, 50, 76

Dele, 79

Den hellige ånd, 20, 68

Dåp, 74

Eksempel, 40, 41, 70

Familien, 62, 64, 66, 68

Jesus Kristus, 60, 72

Joseph Smith, 12

Kirkens historie, 12

Lojalitet, 30, 75

Lykke, 4

Misjonærarbeid, 18, 70

Mormons bok, 12, 36,

73, 80

Motgang, 24, 43

Nestekjærlighet, 6

Offer, 44, 64

Omvendelse, 18, 36,

42, 44, 63

Pionerer, 24, 30, 44

Sabbatsdagen, 56, 60

Sannhet, 50

Selvtillit, 10

Skriptstudium, 48, 50

Templer, 58, 62, 63, 64, 74

Tjeneste, 6, 54

Tro, 30, 40, 43

Vennskap, 68, 70, 75

Vår himmelske Fader,
20, 48





EKSEMPLER PÅ TRO

Victor ble født tre måneder for tidlig. Som følge av dette har han flere funksjonshemninger, og kunne ikke gå før han var syv år gammel. Til tross for utfordringene han opplever, har Victor valgt å være en lykkelig person. Han finner glede i å nå ut, og vise kjærlighet til andre.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAF

Victor Barbinyagra

Kharkiv i Ukraina

Jeg har problemer, akkurat som alle andre. De er ikke større eller mindre, og selv om vi kanskje ikke er i stand til å løse dem 100 prosent, vet jeg at vi kan takle problemene våre, og at vi så absolutt kan gå videre.

På grunn av Kirken vet jeg at man kan være lykkelig uansett, for Guds plan er en plan for lykke. Jeg tror at lykke er noe som kommer innenfra, ikke utenfra.

Lykke kommer av å ha tro, stole på Gud og etterleve evangeliet. Dette hjelper oss å ha riktig innstilling og å bruke det vi har til å forbedre oss.

FINN MER

Se mer om Victors trosreise på liahona.lds.org.

Gå inn på "Plan of Salvation" på lds.org/topics for å finne ut hvordan frelsesplanen hjelper oss å finne lykke.

Prinsipper for omsorgstjeneste

REKK UT EN BARMHJERTIG HÅND

*Når du følger Frelserens eksempel på barmhjertighet,
vil du oppdage at du kan utgjøre en forskjell i andres liv.*

Barmhjertighet betyr å være bevisst på andres nød samt å ha et ønske om å lette eller lindre den. En pakt om å følge Frelseren er en barmhjertighetspakt om å “bære hverandres byrder” (Mosiah 18:8). Et oppdrag om å våke over andre er en mulighet til å tjene slik Herren ville, med barmhjertighet, slik at man utgjør en forskjell. (se Judas’ brev 1:20-23). Herren befalte, “Vis miskunn og barmhjertighet mot hverandre” (Sakarias 7:9).

Frelserens barmhjertighet

Barmhjertighet var en motiverende kraft i Frelserens tjenestegjering (se sidefeltet: “En barmhjertig Frelser”). Hans barmhjertighet for sin neste gjorde at han strakk seg ut til dem som var rundt ham ved utallige anledninger. Siden han forsto

folks behov og ønsker, kunne han velsigne dem og undervise dem på de måter som betydde mest for dem. Frelserens ønske om å løfte oss over våre bekymringer førte til den ultimate barmhjertighetsgjerning, hans forsoning for menneskehetens synder og lidelser.

Hans evne til å dekke folkets behov er noe vi kan streve etter når vi yter tjeneste. Når vi lever rettskaffent og lytter til Åndens tilskyndelser, vil vi bli inspirert til å rekke ut en hånd på meningsfylte måter.

Vår barmhjertighetspakt

Vår himmelske Fader ønsker at hans barn skal vise omsorg (se 1 Korinterbrev 12:25-27). For å bli sanne disipler, må vi utvikle og vise omsorg for andre, spesielt de trengende (1&p 52:40).





Meningen med prinsipper for omsorgstjeneste, er å lære oss å ha omsorg for hverandre – ikke at de skal deles i form av et budskap. Når vi blir kjent med dem vi yter tjeneste for, vil Den hellige ånd tilskynde oss til å vite hvilket budskap de kan ha behov for i tillegg til vår omsorg og medfølelse.

Ved å påta oss Jesu Kristi navn gjennom dåpspakten, vitner vi om at vi er villige til å utøve barmhjertighet. President Henry B. Eyring, annenrådgiver i Det første presidentskap, lærte oss at Den hellige ånd hjelper oss å gjøre det: "Dere er paktsmedlemmer av Jesu Kristi Kirke..."

Det er derfor dere føler et ønske om å hjelpe noen som strever med å komme videre under en byrde av sorg og vanskeligheter. Dere lovet at dere ville hjelpe Herren å gjøre deres byrder lette og gi dem trøst. Dere fikk evnen til å bidra til å lette disse byrdene

da dere mottok Den hellige ånds gave."¹

For eksempel, en søster i Russland var i en vanskelig familiesituasjon som forhindret henne fra å gå i Kirken i mer enn ett år. En annen søster i grenen rakk ut en barmhjertig hånd hver søndag ved å ringe henne og fortelle om talene, leksjonene, misjonskall, barn som var blitt født og andre nyheter i grenen. Da søsterens familiesituasjon ble løst, følte hun at hun fortsatt var en del av grenen på grunn av venninnens ukentlige telefonsamtaler. ■

NOTER

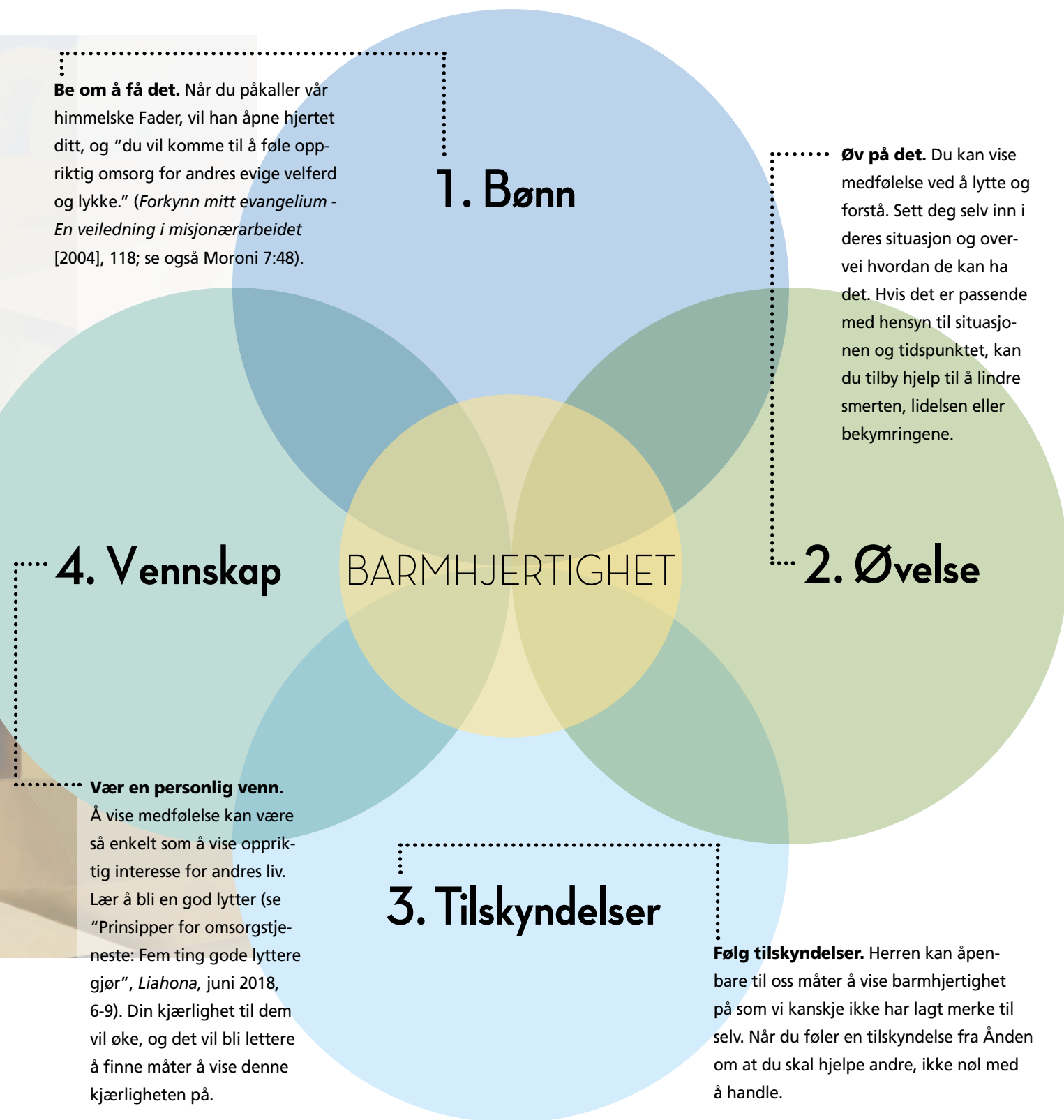
1. Henry B. Eyring, "Trøsteren", *Liahona*, mai 2015, 18.

EN BARMHJERTIG FRELSE

Overvei å studere noen av disse skriftstedene for å se hvordan Jesu Kristi barmhjertighet tilskyndet ham til å helbrede, velsigne og undervise dem som var rundt ham i løpet av hans tjenestegjerning: Matteus 9:35-38; 14:14; 18:27, 33; 20:30-34; Markus 1:40-42; 5:19; 6:30-42; 9:22; Lukas 7:13; 10:33; 15:20.

Fire forslag for å utvikle barmhjertighet

Selv om barmhjertigheten ofte øker etter at vi har opplevd våre egne prøvelser, er det noen ting vi kan gjøre idag for å utvikle barmhjertighet. Overvei måter du kan anvende disse fire prinsippene på.



DU KAN VITE HVEM DU ER – OG HVEM DU ALLTID HAR VÆRT

Av Sheri L. Dew

Denne serien retter søkelyset mot trofaste kvinners liv og budskap, i utdrag fra boken *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women* (2017) [På talerstolen: 185 år med taler av siste-dagers-hellige kvinner].

Nylig kom min 16 år gamle niese Megan og to av hennes venninner på overnattingsbesøk. Mens vi snakket sammen den kvelden, spurte en av dem meg hvordan det hadde vært å vokse opp på bondegård i gamle dager... Jeg fortalte Megan og venninnene hennes at i "gamle dager" hadde jeg vært fryktelig sjenert og helt uten selvtillit.

"Hvordan kom du deg over den følelsen?" spurte Megan. Jeg hadde et lettvtint svar på tungen, men stoppet opp da jeg fornemmet at disse flotte unge kvinnene var mottagelige for mer. Så jeg fortalte dem at det lå en åndelig grunn bak. Det var ikke før jeg begynte å forstå hva Herren syntes om meg at mine følelser om meg selv

og mitt liv langsomt begynte å forandre seg. Da kom spørsmålene kjapt: Hvordan kunne jeg vite hva Herren følte? Og hvordan de kunne finne ut hva Han følte for dem?

Vi satt i flere timer med Skriftene i hånden og snakket om hvordan vi kan høre Åndens røst, om hvor ivrig Herren er etter å avsløre kunnskapen som er lagret trygt i vår ånd om hvem vi er og hva vår oppgave er, og om den livsendrende forskjellen det er når vi vet det.

...Det finnes ikke noe mer avgjørende for vår fremgang og vår lykke her enn å lære å høre Åndens røst. Det er Ånden som åpenbarer vår identitet for oss – som ikke bare er hvem vi er, men også hvem vi alltid



OM SØSTER DEW

Sheri Linn Dew ble født i Ulysses, Kansas i 1953. Hun er det eldste av fem barn, og da hun var ferdig med femteklasse kjørte hun traktor på familiens korngård. På søndager pleide bestemoren hennes, Maudie Dew, å hente henne tidlig for å dra til kirken, som holdt til i en leid sal. De feide opp sigarettneiper og ølbokser for å klargjøre rommet for kirkemøtene. Å tilhøre en liten gren innebar at hun fikk tale og undervise en hel del. Hun ble grenens pianist som ung kvinne, og virket i Primærs presidentskap i grenen da hun var 16 år.

Etter å ha fullført et studium i historie ved Brigham Young University i 1978, begynte hun å arbeide som redaktør i Bookcraft. Hun begynte i Deseret Book i 1988, og ble viseadministrerende direktør i 2000.

Hun var 35 da hun ble medlem av Hjelpeforeningens generalutvalg mens Barbara W. Winder var president. Hun var bare 43 da hun ble Mary Ellen W. Smoots annenrådgiver i Hjelpeforeningens generalpresidentskap i 1997.

Søster Dew oppfordret kvinner til å forstå sin verdi i sin tale på BYUs kvinnekongress i 2001, som vi gjengir et utdrag av her (tegnsetting er standardisert).

har vært. Og når vi vet det, får vi en følelse av mål og mening som er så sterk at vi aldri kan bli den samme igjen...

Vår ånd lengter etter at vi skal huske sannheten om hvem vi er, for vårt syn på oss selv, vår følelse av identitet, påvirker alt vi gjør... Det påvirker selve måten vi lever vårt liv på. Derfor vil jeg i dag oppfordre deg til å tenke på en ny måte, ikke bare på hvem du er, men hvem du alltid har vært...

Kan du forestille deg at Gud, som kjente oss fullkomment, holdt oss

tilbake slik at vi kunne komme nå, når innsatsen ville være høyere og motstanden mer intens enn noen-sinne? Når han ville trenge kvinner som ville bidra til å oppdra og lede en utvalgt generasjon i et særdeles dødelig åndelig miljø? Kan du forestille deg at han valgte oss fordi han visste at vi ville være fryktløse med hensyn til å bygge opp Sion?

...Edel og stor. Modig og bestemt. Trofast og fryktløs. Det er den du er, og det er den du alltid har vært. Å forstå denne sannheten kan forandre livet ditt, fordi denne kunnskapen

bærer med seg en trygghet som ikke kan oppnås på noen annen måte...

Når du forstår at *du* ble utvalgt og holdt tilbake for vår tid, og når du lever i harmoni med denne oppgaven, vil du bli lykkeligere enn du noen-sinne har vært...

Gud er vår Fader og hans enbårne Sønn er Kristus. Måtte vi glede oss over nok en gang å stå rakrygget for Frelseren og virke tappert og kraftfullt i hans vingård. Og måtte vi være fryktløse når det gjelder å bygge opp vår Guds Sion – fordi vi vet hvem vi er og hvem vi alltid har vært. ■







KAPITTEL 5

Alt er tapt

Dette er kapittel 5 av den nye fire-binds fortellende historien om Kirken, med tittelen Hellige: Historien om Jesu Kristi Kirke i de siste dager. Boken vil bli tilgjengelig på trykk på 14 språk, under Kirkens historie-fanen i Gospel Library-appen, og på Internett på hellige.lds.org/nor. Flere kapitler vil bli publisert i kommende nummer frem til bind 1 blir utgitt senere i år. Disse kapitlene vil være tilgjengelig på 47 språk i Gospel Library-appen og på hellige.lds.org/nor.

Etter at Joseph hadde hentet gullplatene hjem, prøvde skattejegere i flere uker å stjele dem. For å holde opptegnelsen trygg, måtte han flytte den fra sted til sted, gjemme platene under ildstedet, under gulvet i sin fars butikk og i hauger med korn. Han var alltid på vakt.

Nysgjerrige naboer kom innom og ba ham innstendig om å vise dem opptegnelsen. Joseph sa alltid nei, selv når noen tilbød ham betaling. Han var fast bestemt på å verne om platene, og stolte på Herrens løfte om at hvis han gjorde alt han kunne, ville de være beskyttet.¹

Disse forstyrrelsene hindret ham ofte i å undersøke platene og lære mer om urim og tummim. Han visste at uttyderne skulle hjelpe ham å oversette platene, men han hadde aldri brukt seerstener til å lese et urgammelt språk. Han var ivrig etter å begynne arbeidet, men han hadde ikke klart for seg hvordan han skulle gjøre det.²

Mens Joseph studerte platene ble Martin Harris, en respektert grunneier i Palmyra, interessert i arbeidet hans. Martin var gammel nok til å være Josephs far og hadde noen ganger leid Joseph til å hjelpe til på eiendommen sin. Martin hadde hørt om gullplatene men hadde ikke tenkt så mye på dem før Josephs mor inviterte ham til å besøke sønnen sin.³

Joseph var ute og arbeidet da Martin kom innom, så han spurte Emma og andre i familien om platene. Da Joseph kom hjem, tok Martin ham i armen og spurte om flere detaljer. Joseph fortalte ham om gullplatene og Moronis instruksjoner om å oversette og utgi det som var skrevet på dem.

“Hvis det er djevelens verk,” sa Martin, “vil jeg ikke ha noe med det å gjøre.” Men hvis det var Herrens verk, ville han hjelpe Joseph å bringe det ut til verden.

Joseph lot Martin løfte den låste kassen med platene. Martin kjente at det var noe tungt i kassen, men han var ikke overbevist om at det var et sett med gullplater. “Du må ikke klandre meg for ikke å ta ditt ord for det,” sa han til Joseph.

Da Martin kom hjem etter midnatt, listet han seg inn på soverommet og ba, og lovet Gud at han skulle gi alt han hadde hvis han kunne få vite at Joseph gjorde et guddommelig arbeide.

Mens han ba, følte Martin en stille, lav stemme som talte til hans sjel. Han visste da at platene kom fra Gud – og han visste at han måtte hjelpe Joseph å dele budskapet.⁴

Mot slutten av 1827, fant Emma ut at hun var gravid og skrev til sine foreldre. Det hadde gått nesten ett år siden hun og Joseph hadde giftet seg, og hennes far og mor var fortsatt ulykkelige. Men Emmas foreldre gikk med på å la det unge paret komme tilbake til Harmony slik at Emma kunne føde i nærheten av familien sin.

Selv om det ville føre ham bort fra sine egne foreldre og søsken, var Joseph ivrig etter å dra. Folk i New York prøvde fortsatt å stjele platene, og å flytte til et nytt sted kunne gi freden og privatlivet han trengte for å utføre Herrens verk. Dessverre hadde han gjeld, og ingen penger til å gjennomføre flyttingen.⁵

Med et håp om å få skikk på økonomien, dro Joseph til byen for å betale noe av gjelden sin. Mens han var inne i en butikk for å betale, kom Martin Harris bort til ham. “Her, herr Smith, er femti dollar,” sa han. “Jeg gir dem til deg slik at du kan utføre Herrens verk.”

Joseph var engstelig for å ta imot pengene og lovet å betale dem tilbake, men Martin sa at han ikke skulle tenke på det. Pengene var en gave, og han ba alle i rommet om å være vitne til at han hadde gitt dem uten vederlag.⁶

Kort tid senere betalte Joseph gjelden sin og lastet opp vognen. Han og Emma dro til Harmony med gullplatene gjemt i en tønne med bønner.⁷

Paret ankom familien Hales’ rommelige hjem omtrent en uke senere.⁸

Ikke lenge etterpå forlangte Emmas far å få se gullplatene, men Joseph sa at han bare kunne vise ham kassen som han oppbevarte dem i. Irritert løftet Isaac den låste kassen og følte dens vekt, men han var fortsatt skeptisk. Han sa at Joseph ikke kunne ha den inne i huset med mindre han viste ham hva som var inni.⁹

Med Emmas far rundt seg, ville ikke oversettingen bli enkel, men Joseph prøvde sitt beste. Med hjelp fra Emma, tok han avskrift av mange av de underlige skriftegnene fra platene over på papir.¹⁰ Så, i flere uker, prøvde han å oversette dem med urim og tummim. Prosessen krevde at han gjorde mer enn bare å se inn i uttyderne. Han måtte være ydmyk og utøve tro mens han studerte skriftegnene.¹¹

Noen måneder senere kom Martin til Harmony. Han sa at han følte seg kalt av Herren til å reise helt til New York City for å rådføre seg med eksperter på oldtidens språk. Han håpet de kunne oversette skriftegnene.¹²

Joseph tok avskrift av flere skriftegn fra platene, skrev ned sin oversettelse, og ga papiret til Martin. Han og Emma så deretter sin venn dra østover for å rådføre seg med fornemme vitenskapsmenn.¹³

Da Martin kom til New York City, dro han for å treffe Charles Anthon, en professor i latin og gresk ved Columbia College. Professor Anthon var en ung mann – omtrent femten år yngre enn Martin – og var mest kjent for å ha utgitt et populært leksikon som omhandlet gresk og romersk kultur. Han hadde også begynt å samle på historier om amerikanske indianere.¹⁴

Anthon var en steil vitenskapsmann som mislikte forstyrrelser, men han tok imot Martin og studerte skrifte-

nene og den oversettelsen som Joseph hadde gjort.¹⁵ Selv om professoren ikke kunne egyptisk, hadde han lest noen studier om språket og visste hvordan det så ut. Da han så på skriftegnene, så han noen likheter med egyptisk og fortalte Martin at oversettelsen var korrekt.

Martin viste ham flere skriftegn, og Anthon undersøkte dem. Han sa at de inneholdt skriftegn fra mange av oldtidens språk og ga Martin en attest

som bekreftet deres ekthet. Han anbefalte også at han viste skriftegnene til en annen vitenskapsmann som het Samuel Mitchill, som pleide å undervise ved Columbia.¹⁶

“Han er svært belært når det gjelder disse eldgamle språkene,” sa Anthon, “og jeg er ikke i tvil om at han vil være i stand til å gi deg en viss tilfredshet.”¹⁷

Martin la attesten i lommen, men akkurat da han skulle til å gå, ba Anthon ham komme tilbake. Han ville vite hvordan Joseph hadde funnet gullplatene.

“En Guds engel,” sa Martin, “åpenbarte det for ham.” Han vitnet om at oversettelsen av platene ville forandre verden og redde den fra ødeleggelse. Og nå som han hadde fått et bevis på deres ekthet, hadde han til hensikt å selge gården sin og donere penger slik at oversettelsen kunne bli utgitt.

“La meg få se den attesten,” sa Anthon.

Martin tok den opp av lommen og ga ham den. Anthon rev den i småbiter og sa at det ikke fantes noe slikt som tjennende engler. Hvis Joseph ønsket platene oversatt, kunne han ta dem med til Columbia og la en vitenskapsmann oversette dem.

Martin fortalte at en del av platene var forseglet og at Joseph ikke hadde tillatelse til å vise dem til noen.

“Jeg kan ikke lese en forseglet bok,” sa Anthon. Han advarte Martin om at Joseph sannsynligvis holdt ham for narr. “Pass deg for svindlere,” sa han.¹⁸

Martin forlot professor Anthon og dro til Samuel Mitchill. Han tok høflig imot Martin, lyttet til historien hans, og så på skriftegnene og oversettelsen. Han forsto dem ikke, men sa at de minnet ham om egyptiske hieroglyfer og var opptegnelsene til en utryddet nasjon.¹⁹

Martin forlot byen kort tid etterpå og vendte tilbake til Harmony, mer overbevist enn noen gang før om at Joseph hadde gullplater fra oldtiden og kraften til å oversette dem. Han fortalte Joseph om sine samtaler med professorene og kom frem til at hvis noen av de mest utdannede mennene i Amerika ikke kunne oversette boken, måtte Joseph gjøre det.

“Jeg kan ikke,” sa Joseph, overveldet av oppgaven, “for jeg er ikke lærd.” Men han visste at Herren hadde forberedt uttyderne slik at han kunne oversette platene.²⁰

Martin var enig. Han planla å dra tilbake til Palmyra, ordne opp i forretningene sine, og komme tilbake så snart som mulig for å virke som Josephs skriver.²¹

I april 1828, bodde Emma og Joseph i et hjem ved elven Susquehanna, ikke langt fra huset til foreldrene hennes.²² Nå langt inn i svangerskapet, fungerte ofte Emma som Josephs skriver etter at han hadde begynt å oversette opptegnelsen. En dag, mens han oversatte, ble Joseph plutselig blek. “Emma, var det en mur rundt Jerusalem?” spurte han.

“Ja,” sa hun, og husket beskrivelsen av den i Bibelen.

“Å,” sa Joseph lettet, “jeg var redd jeg var blitt bedratt.”²³

Emma forundret seg over at hennes manns manglende kunnskap om historie og hellig skrift ikke var til hinder for oversettelsen. Joseph kunne knapt skrive et sammenhengende brev. Allikevel satt hun time etter time ved hans side mens han dikterte opptegnelsen uten hjelp av noen bok eller manuskript. Hun visste at bare Gud kunne inspirere ham til å oversette slik som han gjorde.²⁴

Med tiden kom Martin tilbake fra Palmyra og tok over som skriver, slik at Emma fikk mulighet til å hvile seg før babyen kom.²⁵ Men det var ikke lett å finne hvile.

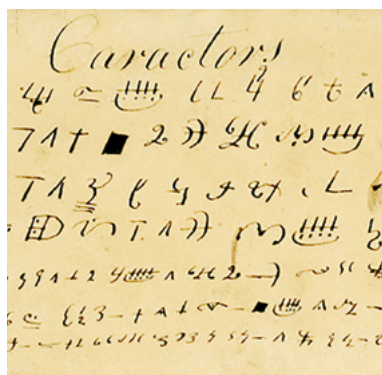
Martins hustru, Lucy, hadde insistert på å bli med ham til Harmony, og både Martin og Lucy Harris hadde sterk personlighet.²⁶ Lucy var mistenksom over Martins ønske om å støtte Joseph økonomisk, og var sint fordi han hadde dratt til New York City uten henne. Da han fortalte henne at han skulle dra til Harmony for å hjelpe til med oversettelsen, hadde hun invitert seg selv til å følge med, fast bestemt på å få se platene.

Lucy var i ferd med å miste hørse-len, og når hun ikke kunne forstå hva folk sa, trodde hun noen ganger at de

kritiserte henne. Hun hadde også liten sans for privatliv. Etter at Joseph nektet å vise henne platene, begynte hun å lete igjennom huset, og rotet igjennom familiens kister, skap og koffert. Joseph hadde ikke noe annet valg enn å gjemme platene i skogen.²⁷

Lucy forlot huset etter kort tid, og tok inn hos en nabo. Emma fikk ha sine kister og skap for selv igjen, men nå fortalte Lucy til naboene at Joseph var ute etter Martins penger. Etter flere uker med å skape problemer, dro Lucy hjem til Palmyra.

Med freden gjenopprettet, oversatte Joseph og Martin raskt. Joseph vokste inn i sin guddommelige rolle som seer og åpenbarer. Ved å se inn i uttyderne eller en annen seersten, var han i stand til å oversette platene



Gjengivelse av tegn fra platene med Mormons bok.

enten de lå foran ham eller var innpakket i et av Emmas linkleder på bordet.²⁸

I april, mai og tidlig i juni, lyttet Emma til rytmen av Joseph som oversatte oppteignelsen.²⁹ Han snakket sakte, men tydelig, og tok av og til pause mens han ventet på at Martin skulle si "skrevet", etter at han hadde skrevet ferdig det Joseph hadde sagt.³⁰ Emma bidro også som skriver og var forundret over hvordan Joseph, etter forstyrrelser og pauser, alltid fortsatte der han slapp, uten å nøle.³¹

Snart var tiden kommet da Emmas baby skulle bli født. Stabelen med manuskriptsider var blitt tykk, og Martin hadde blitt overbevist om at hvis han kunne la sin hustru lese oversettelsen, ville hun se dens verdi og slutte å forstyrre arbeidet deres.³² Han håpet også at Lucy ville bli fornøyd med hvordan han brukte sin tid og sine penger for å hjelpe til med å frembringe Guds ord.

En dag ba Martin Joseph om tillatelse til å ta manuskriptet med til Palmyra i noen uker.³³ Siden Joseph husket hvordan Lucy Harris hadde oppført seg da hun var på besøk, var han skeptisk til tanken. Allikevel ønsket han å glede Martin, som hadde trodd på ham når så mange andre hadde tvilt på hans ord.³⁴

Usikker på hva han skulle gjøre, ba Joseph om veiledning, og Herren sa at han ikke skulle la Martin ta med seg sidene.³⁵ Men Martin var sikker på at å vise dem til sin hustru ville forandre ting, og han bønnfalt Joseph om å be en gang til. Joseph gjorde det, men svaret var det samme. Martin presset ham imidlertid til å spørre en tredje gang, og denne gangen tillot Gud dem å gjøre som de ønsket.

Joseph sa til Martin at han kunne ha sidene i to uker hvis han lovet å holde dem innelåst og bare vise dem til visse familiemedlemmer. Martin inngikk løftet og vendte tilbake til Palmyra med manuskriptet.³⁶

Etter at Martin var dratt, viste Moroni seg for Joseph og tok uttyderne fra ham.³⁷

Dagen etter Martins avreise, gjennomgikk Emma en smertefull fødsel og fikk en gutt. Babyen var svak og sykkelig og levde ikke lenge. Påkjenningen gjorde Emma fysisk utslitt og følelsesmessig nedbrutt, og en stund så det ut som om hun også ville komme til å dø. Joseph pleide henne hele tiden, og forlot aldri hennes side lenge om gangen.³⁸

Etter to uker begynte Emmas helse å bli bedre, og hennes tanker gikk til Martin og manuskriptet. "Jeg føler meg så urolig," sa hun til Joseph, "så jeg ikke får hvilt og kommer ikke til å bli rolig før jeg vet noe om hva herr Harris har gjort med det."

Hun bønnfalt Joseph om å finne Martin, men Joseph ville ikke forlate henne. "Send bud etter moren min," sa hun, "og hun skal bli hos meg mens du er borte."³⁹

Joseph tok hesteskyssen nordover.

Han spiste og sov lite på reisen, for han var redd for at han hadde fornærmet Herren ved å ikke lytte da han sa nei til å la Martin ta manuskriptet.⁴⁰

Solen var på vei opp da han kom frem til sine foreldres hjem i Manchester. Familien Smith forberedte frokosten og sendte en invitasjon til Martin om å spise sammen med dem. Klokken åtte sto måltidet på bordet, men Martin var ennå ikke kommet. Joseph og familien hans begynte å bli urolige mens de ventet på ham.

Endelig, etter mer enn fire timer, dukket Martin opp i det fjerne, han kom sakte gående mot huset, med blikket festet på bakken foran seg.⁴¹ Han tok en pause ved grinden, satte seg på gjerdet og dro hatten ned over øynene. Så kom han inn og satte seg ned for å spise i stillhet.

Familien så på mens Martin tok opp bestikket, som om han var klar til å spise, så slapp han det. "Jeg har tapt min sjel!" ropte han, og presset hendene mot tinningene. "Jeg har tapt min sjel."

Joseph spratt opp. "Martin, har du mistet manuskriptet?"

"Ja," sa Martin. "Det er borte, og jeg vet ikke hvor det er."

"Å, min Gud, min Gud," stønnet Joseph, og knyttet nevene. "Alt er tapt!"



Joseph og Emma Smiths hjem i Harmony, Pennsylvania.

Han begynte å gå frem og tilbake over gulvet. Han visste ikke hva han skulle gjøre. “Gå tilbake,” beordret han Martin. “Let en gang til.”

“Det er forgjeves,” gråt Martin. “Jeg har lett overalt i huset. Jeg har til og med revet opp senger og puter, og jeg vet at det ikke er der.”

“Må jeg vende tilbake til min hustru med en slik beskjed?” Joseph fryktet at nyheten ville ta knekken på henne. “Og hvordan skal jeg kunne vise meg for Herren?”

Moren hans prøvde å trøste ham. Hun sa at kanskje Herren ville tilgi ham hvis han ydmykt ville omvende seg. Men Joseph strigråt nå, rasende på seg selv fordi han ikke var lydig mot Herren den første gangen. Han klarte ikke å spise noe særlig resten av den dagen. Han ble over natten og dro neste morgen til Harmony.⁴²

Da Lucy så ham dra, var hun tung til sinns. Det virket som om alt familien hadde håpet på – alt som hadde gitt dem glede de siste årene – var blitt borte på et øyeblikk.⁴³ ■

En fullstendig liste over kilder er tilgjengelig på engelsk på saints.lds.org. Ordet Emne i notatene angir at det finnes ytterligere informasjon på Internett på hellige.lds.org/nor.

NOTER

1. Joseph Smith – Historie 1:59; Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 8, i *JSP*, H1:236-38 (utkast 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [1]-[2]; Knight, Reminiscences, 3.
2. Knight, Reminiscences, 3-4; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [1]-[3]; Joseph Smith History, circa Summer 1832, 1, i *JSP*, H1:11.
3. “Mormonism—No. II”, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, 167-68; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [3]-[4]; Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 8, i *JSP*, H1:238 (utkast 2). **Emne:** Witnesses of the Book of Mormon [Vitner til Mormons bok]
4. “Mormonism—No. II”, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, 168-70.
5. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 8-9, i *JSP*, H1:238 (utkast 2); Knight, Reminiscences, 3; “Mormonism—No. II”, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, 170.
6. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [6]; Lucy Mack Smith, History, 1845, 121.
7. “Mormonism—No. II”, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, 170.
8. “Mormonism—No. II”, *Tiffany's Monthly*, aug. 1859, 170; Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:240 (utkast 2).
9. Isaac Hale, erklæring, 20. mars 1834, i “Mormonism”, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1. mai 1834, [1].
10. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:240 (utkast 2); Knight, Reminiscences, 3.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [3]; Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:240 (utkast 2); “Letter from Elder W. H. Kelley”, *Saints' Herald*, 1. mars, 1882, 68; se også Lære og pakter 9:7-8 (Revelation, apr. 1829–D, på josephsmithpapers.org).
12. Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, i *JSP*, H1:15; Knight, Reminiscences, 3. **Emne:** Book of Mormon Translation [Oversettelse av Mormons bok]
13. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:238-40 (utkast 2); Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, i *JSP*, H1:15.
14. MacKay, “Git Them Translated”, 98-100.
15. Bennett, “Read This I Pray Thee”, 192.
16. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 9, i *JSP*, H1:240 (utkast 2); Bennett, Journal, 8. aug 1831, i Arrington, “James Gordon Bennett's 1831 Report on ‘The Mormonites’”, 355.
17. [James Gordon Bennett], “Mormon Religion—Clerical Ambition—Western New York—the Mormonites Gone to Ohio”, *Morning Courier og New-York Enquirer*, 1. sep. 1831, [2].
18. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:240-42 (utkast 2); Jennings, “Charles Anthon”, 171-87; Bennett, “Read This I Pray Thee”, 178-216.
19. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:244 (utkast 2); Bennett, Journal, 8. aug. 1831, i Arrington, “James Gordon Bennett's 1831 Report on ‘The Mormonites’”, 355; Knight, Reminiscences, 4. **Emne:** Martin Harris's Consultations with Scholars [Martin Harris' rådslagning med vitenskapsmenn]
20. Joseph Smith History, circa summer 1832, 5, i *JSP*, H1:15; Jesaja 29:11-12; 2 Nephi 27:15-19.
21. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [8]; Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:244; Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, 289-90.
22. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:244 (utkast 2); Isaac Hale, erklæring, 20. mars 1834, i “Mormonism”, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1. mai 1834, [1]; Agreement with Isaac Hale, 6. apr. 1829, i *JSP*, D1:28-34.
23. Briggs, “A Visit to Nauvoo in 1856”, 454; se også Edmund C. Briggs to Joseph Smith, 4. juni 1884, *Saints' Herald*, 21. juni 1884, 396.
24. Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, 289-90; Briggs, “A Visit to Nauvoo in 1856”, 454.
25. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:244 (utkast 2); Isaac Hale, erklæring, 20. mars 1834, i “Mormonism”, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian*, 1. mai 1834, [1].
26. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [8].
27. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [3]-[5], [8]-[9].
28. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [9]-[10]; Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, 289-90.
29. I en minnebok fortalte Emma at hun arbeidet i samme rom som Joseph og Oliver Cowdery da de fullførte oversettelsen i 1829, og hun var sannsynligvis også tilstede da Joseph og Martin oversatte i 1828. (Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, 290.)
30. William Pilkington, Affidavit, Cache County, UT, 3. apr. 1934, i William Pilkington, Autobiography and Statements, Church History Library; “One of the Three Witnesses”, *Deseret News*, 28. des. 1881, 10.
31. Briggs, “A Visit to Nauvoo in 1856”, 454; Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald*, 1. okt. 1879, 289-90.
32. Se Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [10]; Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:244; Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, i *JSP*, H1:15; Knight, Reminiscences, 5; og Historical Introduction to Preface to the Book of Mormon, omtrent aug. 1829, i *JSP*, D1:92-93.
33. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9, i *JSP*, H1:244 (utkast 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [10].
34. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 6, [10]-[11]; bok 7, [1].
35. Joseph Smith History, circa Summer 1832, 5, i *JSP*, H1:15.
36. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9-10, i *JSP*, H1:244-46 (utkast 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [1]; Knight, Reminiscences, 5.
37. Joseph Smith History, 1838–56, bind A-1, 9-10, i *JSP*, H1:244-46 (utkast 2).
38. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [1]-[2]. **Emne:** Joseph and Emma Hale Smith Family [Joseph og Emma Hale Smiths familie]
39. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [1]-[2].
40. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [2]-[4].
41. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [5].
42. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [5]-[7]. **Emne:** Lost Manuscript of the Book of Mormon [Det tapte manuskriptet fra Mormons bok]
43. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 7, [7]. **Emne:** Lucy Mack Smith

HVORDAN VI LYKTES MED Å dele evangeliet med andre

Som nye konvertitter visste ikke min hustru og jeg mye om hvordan vi kunne være misjonærer. Men vi satte oss som mål å dele med 100 personer.

Av Never Chikunguwo

Konsulent for Kirkens historie i Zimbabwe

Min hustru Everjoyce og jeg kommer fra den lille byen Mutare ved Zimbabwes østlige grense.

Kort tid etter at vi ble døpt og bekreftet, ble vi entusiastiske med hensyn til å utføre misjonærarbeid. Vi leste at “marken er allerede hvit til innhøstning” (L&p 33:7), og selv om vi ikke visste mye om hvordan vi kunne være misjonærer, bestemte vi oss for at vi måtte “[støte] frem med [vår] sigd og [høste] av all [vår] makt, sinn og styrke”.

Vi var medlemmer av den nyopprettede Dangamvura gren i et av bydistriktene i Mutare. Den gangen, i 1991, hadde grenen 25 medlemmer. Vi ble snart kalt som grensmisjonærer. Vi lærte mye av et senior-misjonærpar som virket i vårt område. De foreslo blant annet at vi skulle sette oss mål.

Vi ønsket å dele evangeliet med alle, så vi satte vi oss som mål å dele det med 100 personer det første året vi var grensmisjonærer. Kanskje vi var naive, men det virket realistisk for oss. Vi stolte på at Herren ville hjelpe oss.

Ved å synge salmer på Kirkens møter oppdaget vi at vi hadde et skjult talent for musikk. Vi bestemte oss for å bruke våre talenter, så vi begynte å synge for – og sammen med – dem som viste interesse for evangeliet når vi møttes for å undervise dem. Ånden ledsaget oss mens vi sang hellig musikk, og han rørte ved hjertet til dem vi underviste. Det samme gjorde det gjengitte evangeliums budskap. Vi oppfordret alle til å bli med i grenskoret, og mange gjorde det, enten de var siste-dagers-hellige eller ikke. Etter hvert som flere

lærte om evangeliet, gikk mange ned i dåpens vann.

Vi fortsatte vår misjonærinnsats, og vi fortsatte å faste og be for familiene som hadde sluttet seg til Kirken. Vi følte at andre i lokalsamfunnet ble vitne til disse familienes gode eksempel. Vi fikk flere og flere invitasjoner til å undervise familier, og blant dem vi underviste, ble det stadig flere potensielle medlemmer.

Som følge av å lære og etterleve evangeliet, kom nylig døpte ektepar nærmere hverandre, og ble mer kjærlige mot hverandre. Foreldre klarte å legge bak seg tradisjoner som



Never og Everjoyce Chikunguwo



ikke var forenelige med evangeliets kultur. De avsto fra alkohol og tobakk. De underviste sine barn riktige prinsipper. Mange som tidligere hadde vært altfor opptatt med verdslige ting, kunne nå ta imot kall i Kirken. De ble til velsignelse for sin gren og sitt lokalsamfunn. Herrens hånd bevirket en mektig forandring i livet deres.

Til tross for at det oppsto stor forfølgelse i Mutare den gangen, stoppet det ikke Kirkens vekst. Det virket som at etter hvert som motstanden vokste, gjorde antall personer som ønsket å lære om Kirken, det samme. For eksempel, da menn fra Hæren kom i forkledning for å finne ut om

Kirken gjorde noe ulovlig, ble de rørt av Ånden. Mange ble senere døpt og ordinert til prestedømmet.

Med Herrens hjelp endte vi opp med å dele evangeliet med mange flere enn det opprinnelige målet vårt. Fordi vi var villige til å finne måter å nå ut til andre på, ble vi vitne til en mektig forandring i livet til mange i hele lokalsamfunnet vårt. ■

Redaktørenes anmerkning: Dangamvura grens raske vekst førte snart til at det ble bygget et møtehus. Misjonærarbeidet spredte seg til andre områder, og i 1995 ble Mutare organisert som et distrikt med åtte enheter.





Av eldste
Jorge F. Zeballos
i De sytti

La oss ikke unnlate å føle

Det finnes en kraft som er sterkere enn jordskjelv, voldsom vind eller rasende branner. Men den er stille og mild, og vi må være oppmerksomme hvis vi ønsker at den skal veilede oss.

Den 27. februar 2010 kl 03.34 rammet et jordskjelv med styrke 8,8 på Momentmagnitudeskalaen store deler av Chile, og forårsaket panikk, frykt og bekymring for millioner av mennesker.

Noen dager senere fikk jeg i oppdrag å presidere over en stavskonferanse på et sted nær episenteret av dette store skjelvet. Jeg lurte på om jordskjelvet og de vedvarende etterskjelvene ville påvirke fremmøtet på konferansen. Jeg ble overrasket da fremmøtet på hvert møte under konferansen var større enn det noen gang hadde vært på tidligere konferanser.

Jordskjelvet hadde tydeligvis minnet stavens medlemmer, i hvert fall midlertidig, om hvor viktig det er å holde seg nær til Gud, holde sabbaten hellig og delta på møter. Noen uker senere ringte jeg stavspresidenten. Jeg spurte om fremmøtet på Kirkens møter fortsatt var høyt. Han svarte at etter hvert som etterskjelvenes antall og styrke avtok, gjorde tilstedeværelsen i kirken det samme.

En lignende adferd fant sted etter de sørgelige hendelsene som ødela World Trade Center i New York i september 2001. Tusenvis av mennesker vendte seg til sine kirker for å prøve å finne sårt etterlengtet fred i sinnet og trøst.

Men etter hvert som tiden gikk, ble dette behovet mindre, og ting gikk tilbake til det normale. Det er ikke jordskjelv, uvær eller katastrofer og tragedier, enten de er naturlige eller menneskeskapte, som utvikler tro, vitnesbyrd og varig omvendelse.

Elias og den milde, lave røsten

På profeten Elias' tid var Akab konge i Israel. Akab giftet seg med Jesabel, en fønikisk prinsesse. Hun innførte fønikiske skikker blant israelittene, blant annet avgudsdyrkelse. Etter at Elias utfordret og overvant Baals prester, som det var mange av ved kong Akabs hoff, truet Jesabel profeten på livet, og han flyktet ut i villmarken. (Se 1 Kongebok 18:4, 13, 19, 21-40; 19:1-4.)

Etter å ha fått mat av en engel i villmarken, gikk Elias i 40 dager og 40 netter til fjellet Horeb (se 1 Kongebok 19:5-8). I villmarken kom Herrens ord til Elias. Han ble bedt om å komme ut av grotten der han hadde overnattet. Da han sto på fjellet for Herrens åsyn, kom "en stor og sterk storm", så kraftig at den knuste klippene og fjellene, "men Herren var ikke i stormen". Så kom et jordskjelv, "men Herren var ikke i jordskjelvet". Så kom

det en ild, “men Herren var ikke i ilden” (1 Kongebok 19:11-12). Til tross for den sterke vinden, jordskjelvet og ilden var det ikke tilkjennegivelser av Herrens røst til profeten.

Etter disse mektige uttrykkene for naturens krefter kom “en stille susen” til Elias, og han hørte den (se 1 Kongebok 19:12-13). Herrens beroligende røst fortalte ham hvem han skulle salve som den neste konge av Syria, hvem han skulle salve som den neste konge av Israel, og at han skulle salve Elisa som den profeten som skulle etterfølge ham.

Finn røsten

Den samme røsten som kom til Elias – røsten som fortalte ham hva han skulle gjøre i en vanskelig periode i hans liv og virke – er fortsatt tilgjengelig for alle Guds barn som oppriktig ønsker å gjøre Faderens vilje. Men midt blant de mange høylytte, verdslige røstene som oppfordrer oss til å vandre på mørke og forvirrende stier, hvor kan vi finne den milde, lave røsten som vil fortelle oss hva vi skal gjøre, hva vi skal si og hva Gud ønsker at vi skal bli?

Nephi råder oss til å “nyt[e] Kristi ord, for se, Kristi ord vil fortelle dere alt dere skal gjøre” (2 Nephi 32:3).

Og hvor kan vi finne Kristi ord slik at vi kan nyte dem? Vi kan se i Skriftene, spesielt Mormons bok, som ble skrevet og bevart i sin rene tilstand for oss, denne generasjons innbyggere. Vi lytter også til vår tids profeter, som forteller oss hva vår evige Fader og vår Frelser Jesus Kristus ønsker i dag.

Levende profeters ord veileder oss når vi står overfor nye og komplekse utfordringer. I de senere år har for eksempel verdens rådende forvirring og dens filosofier forsøkt å forandre oppfatningen av ekteskap og familie, mens profetenes ord bestemt, tappert og kjærlig har understreket



familiens hellige natur, og erklært at “ekteskap mellom en mann og en kvinne er innstiftet av Gud, og at familien står sentralt i Skaperens plan for hans barns evige fremtid”.¹

Vår tids profeter og apostler har også understreket hvor viktig det er å overholde sabbaten i hjemmet og i kirken og å oppnå frelse for våre forfedre ved slektshistorie og tempelarbeid. På hver generalkonferanse gir de ytterligere åndelig veiledning til Kirken.

Den hellige ånd vil veilede deg

Nephi underviser videre: “Hvis dere vil gå inn på veien og motta Den Hellige Ånd, vil den vise dere alt dere skal gjøre” (2 Nephi 32:5). Så, etter å ha understreket hvor viktig det er å søke Kristi ord, underviser Nephi oss nå om den direkte, personlige kommunikasjonen vi må ha med Den hellige ånd, det tredje medlemmet av Guddommen.

Nephi visste nøyaktig hva han snakket om. Rundt 30 eller 40 år tidligere, mens familien hans fremdeles var i



ørkenen og han bygget et skip som skulle bringe dem til det lovede land, iredesatte Nephi sine eldre brødre for at de begikk misgjerninger, selv etter å ha hørt en engels røst.

Nephi sa til dem: "Dere er snare til å gjøre misgjerninger, men sene til å huske Herren deres Gud. Dere har sett en engel, og han talte til dere, ja, dere har hørt hans røst fra tid til annen, og han har talt til dere med en mild, lav røst, men dere var følelsesløse så dere ikke kunne føle hans ord. Derfor har han talt til dere som med en tordenrøst som fikk jorden til å ryste som om den skulle revne" (1 Nephi 17:45).

La oss ikke slutte å føle

Guds kommunikasjon med sine barn kommer vanligvis gjennom Den hellige ånd, som oftest kommuniserer med en stemme som kommer til vårt sinn og hjerte, "den milde, lave røst som hvisker og gjennomtrenger alle ting" (L&p 85:6). La oss lytte til denne milde røsten og ikke vente til noen må tale til oss med en tordenrøst! Husk at Elias lærte

at Herrens røst ikke var i vind, jordskjelv eller ild. Herren talte til ham gjennom Den hellige ånd, en mild og lav røst.

"Åndens røst kommer som en *følelse* istedenfor som en lyd," sa president Boyd K. Packer (1924-2015), president for De tolv apostlers quorum. "Dere vil lære, slik jeg har lært, å 'lytte' etter denne røsten, som *føles* snarere enn *høres*..."

Det er en åndelig røst som kommer til ens sinn som en tanke eller følelse som trenger inn i hjertet."²

Vi *føler* ordene fra Den hellige ånd, mer enn de vi *hører* med våre ører, i vårt sinn og vårt hjerte. La oss ikke unnlate å føle disse tilskyndelsene! Måtte vi åpne vårt sinn og vårt hjerte så vi kan motta profetenes ord. Måtte vi la Den hellige ånd fortsette å undervise oss ved den milde, lave røsten. Da han underviste sine disipler om Den hellige ånd, som skulle bli sendt dem etter hans himmelfart, sa Frelseren til dem: "Men talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alle ting, og minne dere om alt" (Johannes 14:26).

Alle trofaste medlemmer av Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige har retten til og velsignelsen ved å motta personlig veiledning, inspirasjon og personlig åpenbaring fra himmelen gjennom Den hellige ånd.

President Thomas S. Monson (1927-2018) sa: "La dere påvirke av den stille, lave røsten. Husk at en med myndighet la sine hender på deres hode da dere ble bekreftet, og sa: 'Motta Den hellige ånd.' Åpne deres hjerte, ja, deres sjel, for lyden av den spesielle røsten som vitner om sannhet. Som profeten Jesaja lovet: 'Dine ører [skal] høre et ord lyde... Dette er veien, gå på den!'" [Jesaja 30:21]."³ ■

NOTER

1. "Familien – en erklæring til verden", *Liahona*, mai 2017, 145.
2. Boyd K. Packer, "Råd til ungdom", *Liahona*, nov. 2011, 17-18.
3. Thomas S. Monson, "Tro, adlyd og hold ut", *Liahona*, mai 2012, 129.



TRO TIL Å GÅ VIDERE

*Rustet med et vitnesbyrd om Herren Jesus Kristus, fortsatte medlemmene av
Willies håndkjerrekompani til tross for motgang og sult.*

Historien jeg vil dele, begynte i det bølgende, grønne landskapet i det landlige England, hvor John Bennett Hawkins ble født i Gloucester i 1825. Han ble døpt som medlem av Kirken i 1849, og dro samme år til Amerika sammen med en gruppe siste-dagers-hellige på skipet *Henry Ware*. Han kom til Utah i august 1852 og var en av de første smedene i Kirkens tidlige tid i Utah-bosettingen.

Hans fremtidige brud, Sarah Elizabeth Moulton, kom også fra det landlige England. Irchester er en liten landsby nær elven Nene, ca 105 kilometer nord for London og omtrent like langt øst for Birmingham. Sarah Elizabeth ble født der i 1837, datter av Thomas Moulton og Esther Marsh. Sarah Elizabeths mor døde da hun var bare to år gammel, og i 1840 giftet faren hennes seg med Sarah Denton.

I juni 1837 var eldste Heber C. Kimball (1801-68) i De tolv apostlers quorum og andre ledere i Kirken i England for å gjøre misjonærarbeid. Blant de mange konvertittene som ble undervist av disse misjonærene, var en familie som ga bror og søster Moulton et eksemplar av brosjyren *En advarselsrøst* av eldste Parley P. Pratt (1807-57) i De tolv apostlers quorum. Etter å ha lest den ble Thomas og Sarah omvendt og døpt 29. desember 1841. Den gangen besto familien av bare to barn – Sarah Elizabeth, som var fire, og Mary Ann, som var syv måneder gammel.

Innsamlingens ånd var sterk blant konvertittene i Europa. Deres store ønske var å emigrere til Amerika, hvor de kunne være sammen med flertallet av de hellige. I likhet med mange andre hadde ikke familien Moulton nok penger til å oppfylle dette ønsket. Men de hadde tatt en klar beslutning, og de begynte å spare penger på et syltetøyglass.

Det vedvarende emigrasjonsfond

I 1849 opprettet president Brigham Young (1801-77) Det vedvarende emigrasjonsfond for å hjelpe Kirkens medlemmer med overfarten til Amerika. De første som reiste med hjelp fra dette fondet, gjorde det med vogntog, men dette transportmiddelet gikk sakte og var dyrt. Selv med hjelp fra Det vedvarende emigrasjonsfond var det få som hadde råd til reisen. Kirkens ledere undersøkte muligheten for å bruke håndkjerrer, og fant ut at dette ville gjøre reisen raskere og mindre kostbar.

T.v.: Dagens Gloucester i England, landlige trakter



**Av eldste
Ronald A.
Rasband**

i De tolv apostlers
quorum



Scotts Bluff nasjonalmonument i det vestlige Nebraska i USA

Familien Moulton besto da av syv barn, men med sparepengene på syltetøyglasset, hjelp fra Det vedvarende emigrasjonsfond og det billigere transportmiddelet ble deres drøm om emigrasjon en mulighet. For en familie på ni måtte det nøye planlegging til for å forberede reisen. For å spare enda mer penger til nødvendige innkjøp, levde de hovedsakelig på byggmel i nesten et år.

Da tiden for avreisen nærmet seg, var Thomas usikker på om de burde foreta reisen fordi hans hustru ventet barn. Men Sarah Denton Moulton var en kvinne med stor tro, og lot seg ikke avskrekke. Før de dro fra England, ga en av misjonærene Sara en velsignelse der han lovet henne at hvis hun ville reise til Utah, ville hun kunne gjennomføre reisen trygt uten å miste ett eneste familiemedlem – litt av en løfterik velsignelse for det som snart skulle bli en familie på 10!

Familien, som seilte fra Liverpool i England i 1856 på skipet *Thornton*, tok imot et nytt guttebarn etter bare tre dagers reise. *Thornton* hadde blitt chartret for å frakte 764 danske, svenske og engelske hellige. De ble ledet av en misjonær som het James Grey Willie.

Seks uker senere seilte *Thornton* inn i havnen i New York. Familien Moulton gikk så ombord på et tog for å foreta den lange reisen vestover. I juni 1856 kom de til Iowa City i Iowa, som var utgangspunktet for håndkjerrekompaniene. Bare tre dager før de kom dit, hadde kaptein Edward Bunkers håndkjerrekompani forlatt Iowa City, og hadde tatt med seg mange av de tilgjengelige håndkjerrene.

Håndkjerter til hodebry

Ca to uker senere fikk Willie-kompaniet med seg en annen gruppe hellige under ledelse av Edward Martin. Kirkens representanter i Iowa City, som hadde arbeidet hardt for å utstyre og sende av gårde de første tre håndkjerrekompaniene, måtte nå kjempe febrilsk for å hjelpe en uventet stor gruppe sent ankomne. De måtte bygge 250 håndkjerter før disse hellige kunne fortsette sin reise.

Alle funksjonsfriske menn ble satt i sving med å lage håndkjerter, mens kvinnene laget en mengde telt til reisen. Mange av disse amatørvognmakerne fulgte ikke spesifikasjonene, men laget vogner av forskjellig størrelse og styrke, noe som skulle vise seg å bli et handikap for dem. Det store antall håndkjerter som trengtes, gjorde det nødvendig å bygge dem av grønt, ubehandlet tømmer, og i noen tilfeller måtte de bruke ugarvet lær og blikk til hjulene. Hver vogn fraktet mat i tillegg til alt det mange av de hellige hadde av jordiske eiendeler.

Ofte ble 180-230 kg mel, sengetøy, kjøkkenredskaper og klær lastet opp på hver håndkjerre. Bare 8 kg personlig bagasje pr person ble tillatt på hver vogn.

Thomas Moulton og hans familie på 10 ble med i det fjerde håndkjerrekompaniet, igjen under ledelse av kaptein Willie. Det besto av over 400 hellige, med en større andel eldre enn det som var vanlig. Ifølge en rapport fra september det året var det "404 personer, 6 vogner, 87 håndkjerter, 6 oksespann, 32 kyr og 5 muldyr".¹

Familien Moulton fikk én dekket og én åpen håndkjerre. Thomas og hans hustru trakk den dekte vognen. Den



nyfødte Charles og søsteren Lizzie (Sophia Elizabeth) satt på denne vognen. Lottie (Charlotte) fikk sitte på i nedoverbakkene. Åtte år gamle James Heber gikk bak med et tau knyttet rundt livet for å hindre ham i å vandre av sted. Den andre tunge vognen ble trukket av de to eldste jentene – Sarah Elizabeth (19) og Mary Ann (15) – og av brødrene William (12) og Joseph (10).

I juli 1856 tok familien Moulton farvel med Iowa City og tok fatt på sin 2000 km lange ferd vestover. Etter å ha reist i 26 dager, kom de frem til Winter Quarters (Florence) i Nebraska. Slik det var vanlig, tilbragte de flere dager der. De reparerte vogner og fylte på med forsyninger, ettersom det ikke var flere byer mellom Winter Quarters og Salt Lake City.

Det var så sent på året før Willie-kompaniet var klare til å dra fra Winter Quarters, at et rådsmøte ble holdt for å avgjøre om de skulle dra eller bli der til våren. Noen som allerede hadde fulgt ruten, advarte dem på det sterkeste mot farene ved å reise så sent på året. Men kaptein Willie og mange medlemmer av kompaniet følte at de burde dra fordi de ikke hadde noe sted å tilbringe vinteren i Florence.

Minkende proviant

Ettersom det var utilstrekkelig med proviant, tok Willie-kompaniet fatt på reisen igjen 18. august i håp om å få påfyll av forsyninger ved Fort Laramie (nord for dagens Laramie i Wyoming). Som følge av advarselen de hadde fått, la de en ekstra 45-kilossekk med mel i hver vogn og

stolte på at de ville bli møtt av forsyningsvogner fra Salt Lake City. De som kjørte forsyningsvognene, trodde imidlertid ikke det var flere immigranter langs ruten, og dro tilbake til Salt Lake City i slutten av september, før Willie-kompaniet nådde dem.

I Florence fant familien Moulton det best å sette igjen en kasse med forsyninger fordi lasten de måtte trekke for en familie på 10, ganske enkelt ble for tung. Da hadde de allerede satt igjen bagasje i havnen i Liverpool, en eske med klær ombord på skipet, en koffert med klær i New York City og en koffert med de fleste av deres personlige eiendeler i Iowa City. Også underveis forsøkte de å finne måter å lette byrden.

Det er vanskelig for alle som nyter vår tids bekvemmeligheter, å forestille seg den elendigheten familien Moulton og de andre bemerkelsesverdige mennene og kvinnene i disse håndkjerrekompaniene befant seg i. Kan vi forestille oss de vablete hendene og føttene, de såre musklene, støvet og grusen, solbrentheten, fluene og myggen, trampende bøffelflokker og ublide møter med indianere? Kan vi forestille oss elvekrysningene og utfordringene med sand og glatte steiner mens de prøvde å få håndkjerrene over strie eller dype elver? Kan vi forstå svakheten som kommer av mangel på tilstrekkelig næring?

På reisen gikk Moulton-barna ut på markene sammen med sin mor for å sanke viltvoksende hvete for å spe på de raskt avtagende forsyningene. På ett tidspunkt hadde familien bare byggbrød og en tredjepart av et eple om dagen per familiemedlem.



Elven Sweetwater nær Martin's Cove i Wyoming

Like før mørkets frembrudd 12. september kom en gruppe misjonærer på vei tilbake fra den britiske misjon til i leiren. De ble ledet av eldste Franklin D. Richards (1821-99) i De tolv apostlers quorum, min hustru tippoldefar. Da eldste Richards og de andre så vanskelighetene håndkjerrekompaniet befant seg i, lovet de å skynde seg videre til Saltsjødalen og sende tilbake hjelp så snart som mulig.

30. september kom Willie-kompaniet til Fort Laramie i Wyoming, 645 km øst for Salt Lake City.

I begynnelsen av oktober slo vinteren til for fullt, og vanskelighetene økte på etterhvert som kompaniet strevde seg fremover. Det var så lite proviant at kaptein Willie ble tvunget til å kutte rasjonene til 425 g mel for menn, 370 g for kvinner, 255 g for barn og 140 g for spedbarn. Snart skulle de stå overfor hylende vind og drivende snø. Om morgenen 20. oktober var snøen 10 cm dyp, og telt og vogndecksler hadde blitt knust av vekten. Fem medlemmer av kompaniet og noen av trekkdyrene hadde dødd av kulde og sult natten før uværet, og ytterligere fem medlemmer døde de neste tre dagene. Ettersom kvinner, barn og syke fikk mat først, ble mange av de rimelig sterke mennene nødt til å gå uten mat.

Redningsgrupper utsendt

Tre kilometer nedenfor Rocky Ridge ved elven Sweetwater slo kompaniet leir, og sultne, kalde og elendige ventet de på at uværet skulle gå over.

Da Franklin D. Richards gruppe nådde Salt Lake City, rapporterte de umiddelbart til president Young om den

vanskelige situasjonen immigrantene befant seg i. De hellige i dalen hadde ikke forventet flere immigranter før året etter, og nyheten om den vanskelige situasjonen deres spredte seg som ild i tørt gress.

To dager senere, 6. oktober 1856, ble generalkonferansen avholdt i det gamle tabernaklet. Fra talerstolen ba president Young om menn, mat og forsyninger i vogner trukket med muldyr eller hest, som kunne dra neste dag for å komme dem til unnsetning.²

John Bennett Hawkins var i det gamle tabernaklet den dagen og fulgte oppfordringen om å hjelpe. Han var en av flere hundre i hjelpegrupper som reiste ut fra Salt Lake City. Om kvelden den 21. oktober kom endelig redningsvognene frem til Willies leir. De ble møtt med glede og takknemlighet av de forfrosne og sultende overlevende. Dette var det første møtet mellom John Bennett Hawkins og Sarah Elizabeth Moulton, som skulle bli mine oldeforeldre.

22. oktober dro noen av redningsmennene videre for å hjelpe de andre håndkjerrekompaniene, mens William H. Kimball og de resterende vognene tok fatt på veien tilbake til Salt Lake City med ansvar for Willies kompani.

De som var for svake til å trekke håndkjerrene sine, la eiendelene sine i vognene og gikk ved siden av dem. De som ikke klarte å gå, satt på vognene. Da de kom til Rocky Ridge, ble de rammet av nok en voldsom snøstorm. Mens de kjempet seg oppover åssiden, måtte de pakke seg inn pledd og lappetepper for å unngå å fryse i hjel. Rundt 40 medlemmer av kompaniet hadde allerede omkommet.³



Det var så kaldt at mange av de hellige fikk forfrysninger på hender og føtter og i ansiktet mens de krysset åskammen. En kvinne ble blind som følge av kulden.

Vi kan forestille oss familien Moulton, med sin barneflokk på åtte, som trakk og dyttet sine to vogner mens de kjempet seg gjennom den dype snøen. Én vogn ble trukket av Thomas og hans hustru med dens dyrebare last – Lottie, Lizzie og spedbarnet Charles – og lille James Heber som snublet og ble slept med av tauet rundt midjen. Den andre vognen ble trukket og dyttet av Sarah Elizabeth og de tre andre barna. En snill eldre kvinne så lille James Heber streve, og grep tak i hånden hans da han ble hengende etter håndkjerren. Denne vennlige handlingen reddet høyrehånden hans, men venstrehånden, som var utsatt for det iskalde været, ble forfrossen. Da de kom til Salt Lake City, ble flere av fingrene på den hånden amputert.

Tidlig på ettermiddagen 9. november stoppet vognene med de lidende menneskene foran tiendekontoret, der Joseph Smith Memorial Building nå står i Salt Lake City. Mange kom frem med forfrosne føtter og lemmer. 69 døde på reisen. Men løftet som familien Moulton fikk i velsignelsen i England, hadde gått i oppfyllelse. Thomas og Sarah Denton Moulton hadde ikke mistet et barn.

Fra redning til romantikk

Kompaniet ble møtt av hundrevis av Salt Lake-borgere som hadde ventet spent på at de skulle komme, og var rede til å hjelpe og vise sin omsorg. Takknemlighet til en av de unge heltene som hadde bidratt til å redde familien

Moulton fra dødens favntak, blomstret snart til romantikk og kjærlighet for Sarah Elizabeth.

5. desember 1856, med lykkeønskninger fra sine kjære, giftet Sarah Elizabeth seg med John Bennett Hawkins, hennes redningsmann. De ble beseget for tid og evighet i Endowment House i juli året etter. De bosatte seg i Salt Lake City og ble velsignet med tre sønner og syv døtre. En av døtrene, Esther Emily, giftet seg med min bestefar, Charles Rasband, i 1891.

24. juli feirer vi pionerdagen, og vi uttrykker takknemlighet for de mange pionerene som ga alt for å bygge opp Saltsjødalen og mange andre samfunn i det vestlige USA. Vi uttrykker også takknemlighet for siste-dagers-hellige pionerer over hele verden som har ryddet – og fortsatt rydder – en evangeliets vei som andre kan følge.

Hva fikk dem til å fortsette? Hva drev dem videre? Svaret er et vitnesbyrd om vår Herre Jesus Kristus. Som et oldebarn av pionerer vil jeg tilføye mitt vitnesbyrd om at deres anstrengelser ikke var forgjeves. Det de følte, føler jeg nå. Det de visste, er det samme som jeg vet og bærer vitnesbyrd om. ■

Fra en soloppgangandakt på pionerdagen holdt i Tabernaklet i Salt Lake City 24. juli 2007.

NOTER

1. Report av F.D. Richards og Daniel Spencer, "Smith, Marilyn Austin, *Faithful Stewards – the Life of James Gray Willie and Elizabeth Ann Pettit*, 95-120", history.lds.org.
2. Se Brigham Young, "Remarks", *Deseret News*, 15. okt. 1856, 252; se også LeRoy R. Hafen og Ann W. Hafen, *Handcarts to Zion* (1981), 120-21.
3. Av disse hadde 19 omkommet før kompaniet nådde Fort Laramie, blant dem syv som døde på sjøreisen og fire som døde i Iowa City. Ytterligere 19 døde mellom Fort Laramie og starten på vinteren, de fleste i dagene før redningsmennene kom.

DE BEVARTE

troen isolasjon

Av Ryan W. Saltzgiver
Kirkens historiske avdeling

De fleste siste-dagers-hellige tilber i menigheter og grener, hvor de “ofte [kan komme] sammen for å faste og for å be og for å tale med hverandre om sine sjelers velferd” (Moroni 6:5). Men Moroni, profeten som skrev disse ordene, utførte noe av sitt mest varige arbeid mens han var alene igjen som disippel etter sitt folks ødeleggelse.

Gjennom hele Kirkens historie har mange siste-dagers-hellige bevart troen alene når omstendighetene har isolert dem. I likhet med Moroni har noen levd alle sine dager som vitner og eksempler for fremtidige generasjoner. Andre har igjen fått oppleve dagen da de kunne dele sin tro med andre.

Hun ba i mange år om denne dagen

Františka Brodilová kunne neppe ha forutsett hvilken rolle hun skulle spille i Kirkens historie da misjonærer banket på døren hennes i Wien i 1913. Året etter hennes

Da krig, sykdom eller andre omstendigheter førte til at disse medlemmene av Kirken ble alene igjen i landet sitt, holdt de seg likevel trofaste. Her kan du lese hvordan.

ILLUSTRASJONER: KEN SPENCER

omvendelse rammet 1. verdenskrig kongeriket Østerrike-Ungarn. Misjonærene dro hjem, og mange mannlige medlemmer ble innkalt til militærtjeneste. Dermed var Františka og noen få andre søstre de eneste gjenværende medlemmene som kunne møtes.

Dette skulle bli all kontakt Františka hadde med medlemmer av Kirken på mange år. Etter krigen ble Františkas mann František lovet en ansvarsfull stilling i Tsjekkoslovakias nye regjering. Etter at de flyttet til Praha, var Františka det eneste medlemmet av Kirken i landet. František døde noen måneder senere, og Františka ble alene igjen med omsorgen for to unge døtre – Frances og Jane.

Helt alene underviste Františka døtrene sine i evangeliet. "Jeg vokste opp i Kirken," fortalte Frances. "Kirken var hjemmet vårt!"¹ Františka skrev også til Kirkens ledere i Østerrike og ba om at misjonærer måtte bli sendt til Tsjekkoslovakia.



Františka Brodilová sluttet seg til Kirken i Wien i 1913 – et år før Den første verdenskrig brøt ut – og fikk ikke kontakt med andre medlemmer av Kirken før i 1929.

Františka var tilstede da eldste John A. Widtsoe (begge på midterste rad) innviet Tsjekkoslovakia for evangeliets forkynnelse i 1929.

Kirkens ledere var motvillige fordi den siste misjonæren i Praha, ca. 40 år tidligere, hadde blitt fengslet for å forkynne evangeliet, og der-

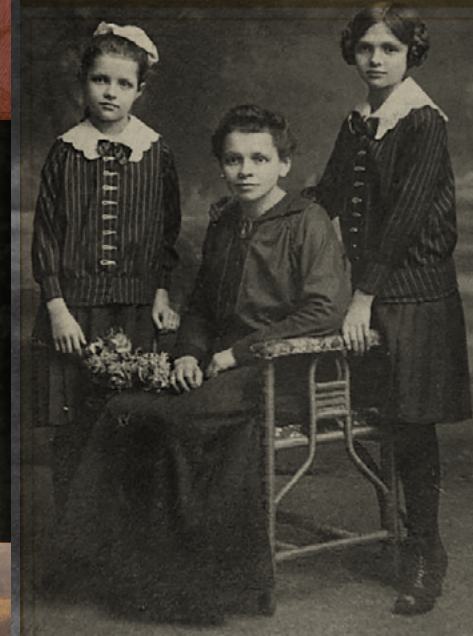
etter forvist fra byen. Til tross for den nye regjeringen fryktet Kirkens ledere at lite hadde forandret seg.

Upåvirket fortsatte Františka å skrive brev og be om å få opprettet en misjon. I 1928, etter at Františka hadde vært alene i 10 år, kom 83 år gamle Thomas Biesinger – den samme misjonæren som hadde forkynt evangeliet i Praha mange år tidligere – tilbake. Det virket som om familiens isolasjon var over. Kort tid senere tvang imidlertid eldste Biesingers sviktende helse ham til å forlate landet.

Františka ble skuffet, men bestemte seg for å fortsette å skrive brev til Kirkens medlemmer og ledere i utlandet. Utholdenheten hennes ble belønnet: 24. juli 1929 kom eldste John A. Widtsoe (1872-1952) i De tolv apostlers quorum til Praha sammen med en gruppe misjonærer. Den kvelden gikk Františka og gruppen opp på en høyde nær Karlštejn slott, hvor eldste Widtsoe innviet Tsjekkoslovakia for evangeliets forkynnelse og formelt organiserte en misjon. "Få kan forstå hvilken glede vi opplevde," skrev Františka senere. "Vi [hadde] bedt i mange år om denne dagen."²

I nesten seks måneder hadde grenen sine møter i Františkas hjem. Františka hjalp etter hvert døtrene sine med å oversette Mormons bok til tsjekkisk, og la et grunnlag for Kirken i det som nå er Den tsjekkiske republikk.

I likhet med Františka har mange siste-dagers-hellige opplevd isolasjon. Følgende menn og kvinner var blant de første til å dele evangeliet med andre og legge grunnlaget for Kirken i sitt hjemland, noe som senere gjorde det mulig for andre å nyte fellesskapet med de hellige.



Etter at mannen hennes døde, oppdro Františka sine to døtre alene.

I likhet med Františka har mange siste-dagers-hellige opplevd isolasjon. Disse mennene og kvinnene ga næring til sin tros flamme, delte evangeliet med andre og bygget opp Kirken i sine hjemland.

Som presiderende eldste tok Fujiya Nara (i mørk dress) ansvar for å holde kontakt med medlemmene da Japan misjon stengte i 1924.



Den sanne tros konstante gave

Da Japan misjon ble stengt i 1924, var det mange medlemmer som følte seg hjelpeløse og forlatt. Lederskapet for de ca. 160 medlemmene i Japan falt på Fujiya Nara, landets presiderende eldste, hvis ansettelse i jernbaneverket gjorde det mulig for ham å besøke de adspredte medlemmene. Når han ikke hadde anledning til å besøke, opprettholdt Fujiya kontakten ved å publisere et tidsskrift med tittelen *Shuro (palmebladet)*, hvor han delte budskap fra evangeliet og oppmuntret de resterende hellige gjennom de turbulente årene som fulgte.

Etter at Fujiyas arbeidsgiver forflyttet ham til Mandsjuria, og hans erstatter som presiderende eldste plutselig døde i 1937, mistet Kirken snart kontakten med medlemmene i Japan. "Selv om vi ikke hadde noen korrespondanse med Salt Lake City," sa Fujiya, "...var vi overbevist om at Kirken ville gjenåpne [her]."³

Under Den andre verdenskrig vendte Fujiya tilbake til Tokyo, der han forkynte for sine naboer og organiserte ukentlige søndagsskolemøter. Etter krigen fant Fujiya en notis fra Edward L. Clissold – en siste-dagers-hellig som tjenestegjorde

i USAs militære styrker – som oppfordret Kirkens medlemmer i landet til å ta kontakt med ham. Fujiya besøkte umiddelbart Edward på hotellrommet hans. Da Edward deltok på de siste-dagers-helliges møter i Tokyo, ble han overrasket over å se nesten 100 personer tilstede.

"Gjennom det hele," sa Fujiya senere, "har den største gaven, og en konstant gave, vært å kjenne og ta imot den sanne tro – eller med andre ord å kjenne vår himmelske Fader, Jesus Kristus og Den hellige ånd."⁴

Kirken bygges opp på Hawaii

Jonathan H. Napela var en respektabel dommer på øya Maui før han og hans hustru Kiti ble døpt i 1851. Etter at Jonathan ble tvunget til å fratre sin dommerstilling fordi han ble medlem av Kirken, viet han sin innsats til å bygge opp Kirken blant de hawaii-pråklige. Jonathan underviste misjonæren George Q. Cannon i språket, bidro til å oversette Mormons bok, og utviklet det første programmet for opplæring av misjonærer i et fremmed språk.

Som følge av dette sluttet mer enn 3000 innfødte på Hawaii seg til Kirken i løpet av tre år. "Det er svært tydelig for oss at dette er Guds kirke," skrev Jonathan. "Det er mange på disse øyene som har fått sterk tro ved Guds nåde, gjennom vår Herre Jesus Kristus, slik at vi kan motta Den hellige ånd."⁵

T.h.: En av de første konvertittene på Hawaii, Jonathan Napela, bidro til å oversette Mormons bok til hawaiisk. Under: Wilhelm Friedrichs (nummer to fra venstre) og Emil Hoppe (i midten, bakerste rad) deltok ved de første dåpshandlingene i Argentina.

I 1872 ble Kiti Napela syk med spedalskhet og ble tvunget til å flytte til kolonien for spedalske på Moloka'i. Istedenfor å bli blant de hellige, ba Jonathan kolonien om å slippe ham også inn. "Den korte tiden som gjenstår," skrev han til helseutvalget, "ønsker jeg å være sammen med min hustru."⁶ Anmodningen ble innvilget, og Jonathan ble grenspresident i Moloka'i. Jonathan samarbeidet tett med den lokale katolske presten pater Damien om å hjelpe alle som var rammet av sykdommen. Jonathan døde til slutt av spedalskhet som han pådro seg i kolonien.

"Jeg fryder meg over å være et redskap i Guds hender"

Familieene Friedrichs og Hoppe var de eneste sistedagers-hellige i Argentina da de flyttet dit fra Tyskland tidlig på 1920-tallet. Wilhelm Friedrichs og Emil Hoppe forsøkte å

forkynne evangeliet i sitt nye land ved å dele ut brosjyrer og innby andre til møtene sine. "Jeg har full tillit til min himmelske Fader om at han vil sende oppriktige venner som vil ta imot evangeliet," skrev Wilhelm, "for jeg fryder meg over å være et redskap i Guds hender."⁷

Det var imidlertid betydelige utfordringer. Familieene bodde langt fra hverandre, og måtte reise i to timer for å komme sammen. Fordi Emil var diakon og Wilhelm lærer i Det aronske prestedømme, kunne de ikke forrette ordinanser som nadverden eller gi prestedømsvelsignelser.

I 1924 fødte Hildegard Hoppe en jente som døde to måneder senere. Mens hun sørget, spurte Hildegard hvordan barnets navn kunne tas med i Kirkens



PORTRETT AV JONATHAN NAPELA GIENGITT MED TILLATELSE FRA KIRKEHISTORISK BIBLIOTEK OG ARKIV



*Deres
standhaftighet
med hensyn til
å legge Kirkens
grunnvoll, gjorde
det senere mulig
for andre å få del i
felleskapet med de
hellige.*

**Du finner mer informasjon
om disse og andre trofaste
hellige fra hele verden
under landshistorier under
Kirkens historie i Gospel
Library-appen eller på
history.lds.org.**

*Da Phillipe og Annelies Assard
(i.v.) møtte Lucien og Agathe Affoué
i Elfenbenskysten, frydet begge
ekteparene seg over å vite at de ikke
var alene i Kirken der.*



opptegnelser. Dermed begynte Wilhelm å korrespondere med Kirkens ledere i Salt Lake City.

Et og et halvt år senere ble eldste Melvin J. Ballard (1873-1939) i De tolv apostlers quorum sendt sammen med andre misjonærer for å møte den voksende gruppen konvertitter i Buenos Aires. Da de kom frem i desember 1925, dømte eldste Ballard flere konvertitter og organiserte en gren. Første juledag innviet eldste Ballard Syd-Amerika for misjonærarbeid og organiserte den første misjonen på kontinentet.

Han bragte evangeliet tilbake til sitt folk

Phillipe og Annelies Assard hadde bygget opp et komfortabelt liv da misjonærene banket på døren i Köln i Tyskland i 1980. De tok raskt imot evangeliet og følte seg "overveldet av velsignelser". Phillipe følte snart et sterkt ønske om å vende tilbake til sitt

hjemland Elfenbenskysten for å forkynne det gjengitte evangelium. "Så i 1986, etter å ha bedt og fastet sammen med min hustru," sa Phillipe, "kom jeg til at jeg skulle reise tilbake til Elfenbenskysten for å gi det jeg hadde mottatt, for å forbedre min families og mitt folks situasjon."⁸

Før han dro fra Tyskland, rådførte Phillipe seg med Kirkens ledere. Selv om det ikke var noen kirkeenheter i Elfenbenskysten, var det mange medlemmer der som hadde sluttet seg til Kirken mens de var i andre land. Familien Assard ble gitt en liste over navnene deres, og i løpet av det neste året skrev de flittig til hver av dem. Gradvis tente familien Assard troens gnist på nytt i andre, og fikk tillatelse til å begynne å holde søndagsmøter i sitt hjem. Menigheter og grener fulgte, og den første stav i Elfenbenskysten ble organisert i 1997. ■

NOTER

1. Frances McOmber, i Ruth McOmber Pratt, "Frantiska Vesela Brodilova", ikke utgitt manuskript (2009), 18.
2. Františka Brodilová, i Pratt, "Frantiska Vesela Brodilova", 25.
3. Fujiya Nara, i Lee Benson, "Japanese Member Survives Adversity", *Church News*, 17. feb. 1979, 7.
4. Fujiya Nara, i Benson, "Japanese Member Survives Adversity", 7.
5. Jonathan Napela, i "Foreign Correspondence: Sandwich Islands—Minutes of Conference, Makawao, April 1st, 1852", *Deseret News*, 27. nov. 1852, 4.
6. Jonathan Napela, i Fred E. Woods, "A Most Influential Mormon Islander: Jonathan Hawaii Napela", *The Hawaiian Journal of History*, årg. 42 (2008), 148.
7. Wilhelm Friedrichs', brev datert 5. mars 1924, korrespondanse med Den argentinske misjon, Kirkehistorisk bibliotek.
8. Robert L. Mercer, "Pionerer på Elfenbenskysten", *Liahona*, mars 1999, 19.



Mormons bok forandrer liv

*Disse konvertittene utviklet tro ved
å lese Mormons bok.*

Mormons bok er virkelig en gave som har til hensikt å bringe oss, Guds barn, til kunnskap om Jesu Kristi sanne evangelium. Enrique Serpa Bustamante, et medlem fra Lima i Peru, ser på Mormons bok som brev fra en kjærlig forelder: "Vår himmelske Fader skrev 'brev' gjennom profetene for å gi råd, trøst og veiledning til vårt eget beste og for å velsigne oss til enhver tid. Han er så vis i sin plan at han vet hvordan han skal gi oss disse kjærlighetsbrevne nøyaktig når vårt hjerte er beredt til å forstå hans velsignelser og hans evangelium."

Her er noen vitnesbyrd fra konvertitter over hele verden om hva det var ved Mormons bok som gjorde særlig inntrykk på dem da de lærte om Kirken.

Et annet testamente om Jesus Kristus

Jeg så en Mormons bok hjemme hos min niese i Ibadan i Nigeria. Som en ivrig leser var jeg nysgjerrig på å forstå hvorfor boken sier at den er "et annet testamente om Jesus Kristus", så jeg tok boken og leste den.

Undertittelen "et annet testamente om Jesus Kristus" åpnet mitt sinn for muligheten for en universell Frelser istedenfor bare israelittenes Frelser, noe som den gang var noe som bekymret meg sterkt. Hans besøk til nephittene og opprettelsen av hans lover og ordinanser

blant disse menneskene fikk meg til å ønske å vite mer om hans tjenestegjerning.

Undertittelen fikk meg til å lære mer om Kirken. Jeg begynte å føle Ånden når jeg adlød formaningene som er skrevet i Mormons bok, som å be om å få vite sannheten selv (se Moroni 10:4). Nå vet jeg at Frelseren lever og elsker oss alle.

Ezekiel Akeh, Idaho i USA

1 Nephi 8 – Frukt "søtere enn alt jeg før hadde smakt"

I 1 Nephi 8:11-12 beskriver Lehi frukten fra livets tre, som "meget søt, søtere enn alt jeg før hadde smakt... [Den fylte] min sjel med overmåte stor glede." Da jeg leste disse versene, følte jeg sterkt at denne frukten var svært spesiell, og jeg ønsket også å motta den.

Jeg følte virkelig med Lehi. Jeg tenkte på at hvis jeg var Lehi og denne frukten fantes, ville jeg føle det samme som ham og inderlig ønske at min familie også skulle spise den. Dette føltes spesielt sant for meg fordi mor og far ennå ikke er medlem av Kirken, så til og med når jeg leser disse versene nå, synes de å uttrykke det jeg føler i mitt hjerte.

Jeg visste at denne frukten var spesiell, også før jeg visste at den symboliserte Guds kjærlighet og hans evangelium. Senere, da jeg forsto betydningen

av frukten, tenkte jeg på hvor presist den er beskrevet i Skriftene.

Skriftene er virkelig opptegnelser om sannheten fra profetene, og inneholder Guds ord.

Eun Jin Yeom, Gyeonggi i Sør-Korea

Jakobs bok 5:74 – et ønske om å tjene Gud

Da jeg lærte om Kirken, leste jeg Jakobs bok 5:74. Det gjorde varig inntrykk på meg første gang jeg leste det. Jeg var et svært aktivt medlem av min tidligere kirke, og hadde alltid hatt et ønske om å tjene Gud. Jeg håpet til og med å kunne studere filosofi og teologi en dag for å tjene ham. Jeg hadde allerede bestått min opptakseksamen for å studere filosofi.

Men jeg vil aldri glemme første gang jeg leste dette skriftstedet. Jeg husker at det var kvelden etter den første

gangen jeg hadde vært til stede på et møte i Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige. I en av pausene mellom klassene så jeg på oppslagstavlen åpenbaringen president Thomas S. Monson mottok om å senke misjonæralderen.

Da jeg leste Jakobs bok 5:74 den kvelden, visste jeg at jeg måtte tjene Gud. Og da jeg så på misjonærene – de to unge mennene som var jevngamle med meg – som viet livet sitt til ham, visste jeg at det var slik jeg også kunne gjøre det. Kvelden før dette møtet i kirken hadde jeg bestemt meg for å bli døpt. Kvelden etter møtet bestemte jeg meg for å reise på misjon. Jeg har nå kommet hjem etter hederlig å ha tjent det vakre folket i Filippinene Cebu øst misjon.

Josef Gutierrez, Batangas på Filippinene

Enos' bok – tilgivelse for synder

Første gang jeg leste Mormons bok, visste jeg ikke hvor jeg skulle begynne. Jeg strevde med tilgivelse, ikke minst med å tilgi meg selv og å vite hvorvidt jeg var verdig til å bli tilgitt. En av søstermisjonærene fortalte meg at jeg ville finne svaret i Skriftene, og at hvis jeg ikke visste hvor jeg skulle begynne, skulle jeg be om det, og jeg ville finne skriftstedene jeg trengte. Jeg bestemte meg for å bla gjennom og lese der jeg stoppet – Enos' bok, vers 4-6. Jeg visste at Mormons bok var sann straks jeg hadde lest det.

Jennifer Andreski, California i USA

Mosiah 27 – anledningen til å forandre seg

Første gang jeg leste Mormons bok, likte jeg aller best beretningen i Mosiah om da Almas sønn fornektet Kirken og forsøkte å ødelegge den. Men det skjedde en stor forandring i ham – han følte Den hellige ånd, og han ble forvandlet til en troende. Jeg elsket virkelig dette, for anledningen til å forandre seg skulle gis til alle.

Maria Gracia Henrique Gonzalez, Maule i Chile





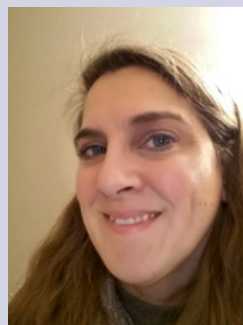
Ezekiel Akeh



Josef Gutierrez



Jennifer Andreski



Marie-Chantal Hogue



Venu Bhaskar Nakka

Mosiah 27:28-29 – lykke og forløsning

Som nytt medlem gjorde Mosiah 27:28-29 sterkt inntrykk på meg. Jeg var – og er fremdeles – så takknemlig for at Herren hadde barmhjertighet med meg og forløste meg fra et liv i synd. Jeg trodde jeg var lykkelig før jeg ble døpt, men ingenting kan sammenlignes med den lykke jeg følte da jeg hadde tatt imot det gjengitte evangelium. Jeg hadde aldri følt meg så trygg og så sikker på at en lys fremtid var i vente.

Etter å ha fulgt Almas oppfordring: “Kom og bli døpt til omvendelse, så dere også kan spise av frukten fra livets tre,” (Alma 5:62) opplevde jeg den samme betryggende og fredelige utfrielsen som Alma den yngre da han skrev: “Jeg var i den mørkeste avgrunn, men nå ser jeg Guds strålende lys. Min sjel var sønderrevet i evig pinsel, men jeg er revet ut, og min sjel pines ikke mer” (Mosiah 27:29). Dette skriftstedet hjalp meg å forstå at min nye start i livet og min nyoppdagede lykke bygget på erkjennelsen at Jesus Kristus er min Frelser og min Forløser. Nå er jeg uendelig takknemlig for at min Frelser betalte rettferdighetens pris og lar meg føle den samme forløsende kjærlighet hver gang jeg omvender meg.

Marie-Chantal Hogue, Ontario i Canada

Den lille blå boken

Jeg vokste opp i India, der jeg møtte misjonærene og gikk i kirken for første gang. Den søndagen var tilfeldigvis 1. påskedag. Fordi jeg måtte jobbe, kom jeg for sent til kirken og deltok på en Søndagsskole-klasse for ungdom

der en av misjonærene underviste leksjonen. Han siterte noen skriftsteder fra en blå bok som jeg aldri hadde sett før, men som hørtes ut som Bibelen. Mens han underviste, fikk jeg en sterk følelse i mitt hjerte, og visste at jeg også burde ha denne boken.

Jeg gikk rett til ham etter klassen og sa: “Jeg trenger den boken.” Siden dette var hans egen bok, kunne han ikke gi den til meg, men han lot meg se og kjenne på den. Jeg kunne se de gylne ordene som var preget på forsiden: “Mormons bok.” Jeg fikk igjen følelsen av at jeg trengte boken selv. Misjonæren fikk adressen min og lovet å ta med en til meg. Ganske riktig kom misjonærene hjem til meg ikke lenge etterpå og ga meg min egen Mormons bok. Så begynte de å undervise meg i diskusjonene.

Det året bragte påsken en fantastisk velsignelse inn i mitt liv: Mormons bok. Den lille blå boken har gitt livet mitt et friskt pust, og jeg er så takknemlig for at jeg fikk privilegiet å lære av den. ■

Venu Bhaskar Nakka, California, USA



MEKTIGE SANNHETER I MORMONS BOK

“Noe mektig finner sted når et Guds barn ønsker å vite mer om ham og hans elskede Sønn. Ikke noe sted undervises disse sannhetene tydeligere og mer kraftfullt enn i Mormons bok...”

Mine kjære brødre og søstre, jeg vitner om at Mormons bok virkelig er Guds ord. Den inneholder svarene på livets mest fengslende spørsmål.”

President Russell M. Nelson, “Mormons bok: Hvordan ville livet ditt vært uten den?” *Liahona*, nov. 2017, 61, 62.

DE GODE MENNESKENE I ST. GEORGE

Da jeg var rundt 12 år gammel, så jeg en kirkefilm som viste at president Lorenzo Snow (1814-1901) ba for de siste-dagers-hellige i St. George i Utah, som led av alvorlig tørke.

“Herre,” ba president Snow, “velsign de gode menneskene i St. George.”

Disse ordene, “de gode menneskene i St. George”, gjorde varig inntrykk på mitt unge sinn. Ettersom jeg bodde i Chile, prøvde jeg å forestille meg hva slags trofaste hellige “de gode menneskene i St. George” måtte være. Jeg ønsket å møte dem.

Mer enn 30 år senere, i 2005, tok min familie og jeg vår andre sønn med til Provo i Utah for å besøke broren hans, som studerte ved Brigham Young University. Kvelden etter at vi kom frem sa jeg: “Jeg vil treffe de gode menneskene i St. George.”

“Men Papá,” protesterte min eldste sønn, “det er langt til St. George.”

“Hør her,” svarte jeg, “Papá betalte flybillettene. Papá betaler maten. Papá betaler bensinen. Papá ønsker seg bare én ting. Han ønsker å møte de gode menneskene i St. George!”

“OK,” sa sønnen min da han skjønte at jeg mente alvor.

Dagen etter kjørte vi de 418 kilometerne. Da vi kom til St. George, dro vi til besøkssenteret ved templet og fikk omvisning i vinterhjemmet til president Brigham Young (1801-77). Vi besøkte også tabernaklet, der jeg ble invitert til å tale til familien min et øyeblikk fra samme talerstol som president Snow hadde talt til “de gode menneskene i St. George” fra. Vi gikk rundt i byen og iakttok og møtte folk. De virket som vanlige, trofaste siste-dagers-hellige.

Jeg var glad for at vi hadde dratt dit. Men da vi kom hjem til Chile,

slo det meg at jeg hadde sett “de gode menneskene i St. George” før.

På grunn av mitt arbeid og mine kall i kirken har jeg reist over hele Chile. I Calama har jeg sett unge voksne som gjør sitt beste for å holde budene. I La Serena har jeg sett trofaste foreldre som kommer tidlig til Kirkens møter sammen med barna sine. I Antofagasta har jeg sett siste-dagers-hellige som kjemper for det rette hver dag. I Vallenar, Copiapó, Caldera, Tocopilla og andre byer har jeg sett medlemmer som går ned på sine knær for å be, og som deretter går videre selv om det ikke er enkelt.

Når jeg ser trofaste siste-dagers-hellige som adlyder og holder ut – uansett hvor de bor eller hvilke utfordringer de møter – sier jeg til meg selv: “Dette er de gode menneskene i St. George.” ■

Claudio Gonzalez, Antofagasta i Chile

Når jeg ser trofaste siste-dagers-hellige – uansett hvor de er – sier jeg til meg selv: “Dette er de gode menneskene i St. George.”



“JEG ER FAKTISK EN AV DEM”

Jeg hadde nettopp satt meg ned på bussen, da en mann på den andre siden av midtgangen lente seg mot meg og sa: “Du har en vakker sjel.”

Jeg ble naturligvis overrasket. Jeg hadde aldri fått en kompliment for min sjel før. Usikker på hvordan jeg skulle svare, sa jeg bare: “Takk.”

Mannen fortalte meg at han skjønte det på grunn av sitt arbeid i sin religiøse gruppe. Jeg lyttet til ham mens han ga meg råd om hvordan jeg kunne holde sjelen vakker.

Da bussen stoppet, reiste vi oss begge for å gå av, og han ga meg en siste tanke: “Sørg for at du ikke lytter til mormonene.”

Tiden syntes å stå stille et øyeblikk. Denne mannen hadde sett noe spesielt i ansiktet mitt, men han hadde ingen anelse om at det var *på grunn av min religion*.

Hvordan skulle jeg svare? For å være ærlig var min første tanke å ikke si noe, og late som om jeg ikke hadde hørt ham. Jeg var bekymret for at hvis jeg fortalte ham at jeg var medlem av Kirken, ville han kanskje reagere negativt eller til og med skarpt.

Men så kom jeg til å tenke på et skriftsted: “For jeg skammer meg ikke ved evangeliet, for det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror” (Romerne 1:16). Jeg innså at jeg ikke skammet meg over evangeliet, og jeg visste at min sjel ikke kunne skinne for andre hvis jeg ikke sto som vitne. Med min nye besluttsomhet så jeg



Jeg visste at sjelen min ikke kunne skinne for andre hvis jeg ikke sto frem som et vitne.

på mannen og sa: “Jeg er faktisk en av dem.”

Mannen stirret på meg, og jeg stirret tilbake. Til min overraskelse lo han og sa at han ikke kunne bli medlem av Kirken fordi han var for glad i kaffe. Jeg lo også, og vi gikk hvert til vårt.

Til denne dag er jeg glad for valget jeg tok. Jeg vet at det kan være vanskelig å stå som medlem av Kirken. Noen ganger kan det være skremmende! Men når vi står frem for Gud, kan vår sjel skinne som et lys for verden. ■

Abby Thorne, Utah i USA



Løpetreningen på
parkeringsplassen
fortsatte av og på i tre år.

JEG LØP INN I KIRKEN

En dag jeg lette etter et sted å løpe, bestemte jeg meg for å prøve parkeringsplassen utenfor en kirke i nabolaget. Jeg likte den fordi den var opplyst og asfaltert. Jeg fant ut at jeg kunne gjennomføre min treningstur på 5 km ved å løpe rundt bygningen 10 til 15 ganger.

Løpetreningene på parkeringsplassen fortsatte av og på i tre år. Fra tid til annen så jeg folk på parkeringsplassen fordi jeg noen ganger løp under Kirkens møter og andre aktiviteter.

Flere ganger fikk jeg følelsen av at jeg trengte å snakke med noen om Kirken, men jeg ante ikke hvordan. På vei hjem fra jobb en kveld bestemte jeg meg for å stikke innom og se om jeg kunne finne noen der. Da jeg kom inn i kirkebygningen,

fant jeg misjonærene, som var i ferd med å avslutte intervjuer med misjonspresidenten. Jeg presenterte meg, og vi satte oss ned i entreen. Det var der de ga meg min første leksjon i evangeliet.

I ukene som fulgte, fortsatte jeg å møte misjonærene. Når jeg var tilstede på nadverdsmøtet, viste menighetens medlemmer meg kjærlighet, aksept, fellesskap og oppmuntring. Når jeg tenkte på det jeg lærte, innså jeg at min nysgjerrighet om Kirken hadde utviklet seg dithen at jeg måtte bestemme meg for om jeg skulle bli døpt. Jeg følte at jeg ble tilskyndet av Ånden til å gjøre det min himmelske Fader ønsket at jeg skulle gjøre, men jeg fortsatte å kjempe med avgjørelsen. I november 2001 ble jeg til slutt døpt, 36 år gammel.

Min beslutning om å løpe på Kirkens parkeringsplass virket ubetydelig der og da. Den førte imidlertid til mine største velsignelser: mitt medlemskap i Kirken, at jeg møtte min fantastiske hustru, Jennefer, og at jeg ble besejlet til henne for tid og evighet i San Diego California tempel.

Så hvis du ser noen som trener på møtehusets parkeringsplass, bør du presentere deg! Du vet aldri – han eller hun kan snart bli det nyeste medlemmet av menigheten! ■

Daniel R. Thompson, California, USA

RÅD JEG IKKE ØNSKET Å HØRE

Da min mann og jeg bestemte oss for å starte egen virksomhet, var de første tre årene vanskelige. Vi klarte ikke å oppnå fortjeneste, og fikk gjeldsproblemer. Vi arbeidet hardt, men ufattelige problemer gjorde den perioden til den vanskeligste vi har opplevd.

Det ble verre da min svigermor døde 2. juledag, og bare en uke senere, på nyttårsaften, ble jeg svært syk. Vi var blakke på denne tiden, vi hadde mistet bilen, men det verste av alt var at vi ikke lenger hadde helseforsikring.

Til slutt ble jeg diagnostisert med en aggressiv type kreft som hadde utviklet seg i minst fem år. Den var alvorlig og krevde umiddelbar operasjon. Tiden var i ferd med å løpe fra meg, og vi hadde ikke penger til den dyre medisinske behandlingen jeg trengte.

Min mann og jeg hadde et møte med biskopen og ba om hjelp. Vi forklarte at dette bokstavelig talt sto om liv og død. Biskopen ble bekymret, men han sa at han følte seg tilskyndet til å vente litt til før han ga hjelp for å se om en annen utvei ville åpne seg for oss. Han forsikret oss om at hvis vi hadde tilstrekkelig tro, ville Herren gjøre det mulig for meg å få den hjelpen jeg trengte.

Umiddelbart gjorde biskopens svar meg sint og ergerlig. Jeg følte at både han og Herren hadde sviktet meg. Men jeg hadde et vitnesbyrd om evangeliet, og jeg trodde at biskopen var kalt av Gud. Til tross for min hjertesorg ba jeg om at vår himmelske Fader ville hjelpe

meg å fortsette å være glad i, respektere og støtte biskopen. Da jeg ba om dette, fikk jeg trøst og følte at Herren ville hjelpe meg på en eller annen måte.

Min mann og jeg gikk fremover i tro, og jeg fikk nødvendige medisinske prøver og planla inngrepet, til tross for at vi manglet penger. Dagen før operasjonen solgte vi virksomheten vår til en god pris, noe som gjorde oss i stand til å betale alle mine legegninger.

Nå ble det klart hvorfor biskopen

hadde nølt med å hjelpe. Han hadde handlet ifølge inspirasjon for at jeg skulle få en verdifull åndelig opplevelse. Denne erfaringen lærte meg å stole på Frelseren, selv om veien synes frustrerende og skremmende. Jeg er takknemlig for rådene som jeg ikke ønsket å høre fra min biskop. Jeg vet nå at Gud er en Gud som gjør mirakler, og at han aldri svikter oss. ■

Navn ønskes ikke oppgitt,
Porto Alegre i Brasil



Tiden var i ferd med å løpe fra meg, og vi hadde ikke penger til den dyre medisinske behandlingen jeg trengte.

Tre pionerreiser i vår tid

Av Sarah Keenan

Mens jeg var på misjon i Melbourne i Australia, var jeg i en menighet som besto av utenlandske studenter. Da de lærte om pionerer i Søndagsskolen, lurte jeg på hvor interessert de ville være – nesten alle var nye konvertitter, og ingen av dem hadde noen forfedre som krysset slettene i Nord-Amerika.

Overraskende nok ble mange av de internasjonale studentene fascinert av historiene som ble fortalt. Noen av dem nevnte hvordan de forholdt seg til de tidlige hellige på et personlig plan. I likhet med pionerene var disse internasjonale studentene nye konvertitter som hadde ofret for å etablere Kirken i områdene de bodde i. For noen av disse medlemmene var Kirken enten liten eller ikke-eksisterende i hjemlandet. De var pionerer i vår tid, som formet

en ny religiøs arv for kommende generasjoner.

Her er tre eksempler fra konvertitter som har sluttet seg til rekkene av pionerer i vår tid.

JEG HEDRER FAMILIEN MIN PÅ NYE MÅTER

Nami Chan, Taoyuan på Taiwan

Min familie og mange av mine slektninger i Taiwan er buddhister. Da jeg var ung, hjalp jeg til med å forberede ofringer for forfedre, og en rekke guder til kinesisk nyttår og andre helligdager. Det var en familietradisjon for oss, så vel som en måte å minnes våre forfedre og bringe fred og fremgang til min familie.

Da noen av mine slektninger sluttet seg til et frikirkelig kristent kirkesamfunn,

Tre unge voksne forteller om sine erfaringer med å slutte seg til Kirken, og skape en trosarv for seg selv og sine familier.

hadde det ingen innvirkning på familien min til å begynne med. Men under Ching Ming-festivalen, når man tilber forfedre og brenner røkelse ved gravene deres, nektet de kristne slektingene mine å delta. De sa de ville følge De ti bud, ikke minst "Du skal ikke ha andre guder foruten meg" (2 Mosebok 20:3).



Familien min hadde ikke diskutert noen annen tro før, men fra den dagen av ble kristendommen ensbetydende med nedbrytning av tradisjoner i familiens øyne, og ble sett i et negativt lys.

Mens jeg studerte ved et universitet, møtte jeg Kirkens misjonærer på gaten. Vanligvis ville jeg ikke ha vært interessert i hva de hadde å si, men noen erfaringer hadde forberedt mitt hjerte til å motta deres budskap. Under møtet med dem gikk jeg med på å be og lese i Mormons bok, og jeg begynte å utvikle et personlig vitnesbyrd om det jeg ble undervist. Men på grunn av mine foreldres syn på kristendom, ville jeg ikke fortelle dem at jeg ønsket å bli døpt. Mange måneder etter mitt første møte med misjonærene, fortalte jeg til slutt foreldrene mine at

jeg ønsket å bli døpt, og at jeg ønsket å reise på misjon. De ble opprørt, men jeg visste at jeg gjorde det rette valget.

Jeg har ingen pionerforfedre, men jeg føler at jeg forstår deres offer. Det er vanskelig å gi avkall på enkelte tradisjoner og å møte motstand fra familiemedlemmer. Selv nå, fem år etter at jeg ble medlem av Kirken, og selv om jeg har vært på misjon, støtter ikke familien beslutningen min fullt ut, men de har lært å godta den. Ved å bli medlem av Kirken har jeg kunnet hedre familien min på nye måter ved å gjøre slektshistorie og finne frem til mine forfedre. Mitt vitnesbyrd om Jesus Kristus og hans forsoning hjelper meg å løse enhver konflikt som måtte oppstå med familien min.

FINN GLEDE I EVANGELIET

Harry Guan, Utah i USA

Jeg vokste opp i Kina og regnet meg som kristen, til tross for at jeg aldri gikk i kirken. Jeg var interessert i Gud og Jesus Kristus, og jeg syntes den kristne lære var veldig betryggende.

Da jeg flyttet til USA for å studere, begynte jeg å gå i et frikirkelig kristent kirkesamfunn. Etter noen måneder

fikk jeg høre om Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige av noen venner som vurderte å studerte ved Brigham Young University. Jeg spurte noen studenter ved den kristne kirken om de siste-dagers-hellige, og ble overrasket da de advarte meg på det sterkeste og ba meg holde meg unna "mormonene". Til å begynne med hørte jeg på rådene deres, men da jeg bladde gjennom sosiale medier ca. en uke senere, kom jeg over en tale av eldste Jeffrey R. Holland i De tolv apostlers quorum. I talen nevnte han at Kirkens medlemmer skulle vise respekt overfor andre religioner (se "Faith, Family, and Religious Freedom", lds.org/prophets-and-apostles). Da jeg lyttet til eldste Holland, følte jeg det jeg nå kjenner som Ånden, og fant ut at jeg måtte lære mer om Kirken.

Jeg endte opp med å gå i kirken, og senere møtte jeg misjonærene. Undervisningen deres gjorde inntrykk, spesielt om frelsesplanen. Foreldrene mine ble ikke akkurat glade

da jeg bestemte meg for å bli døpt, men de aksepterte at jeg var gammel nok til å ta egne avgjørelser. Da mine besteforeldre besøkte meg i Amerika noen måneder senere, kunne jeg undervise dem om evangeliet. Begge bestemte seg for å bli døpt.

Evangeliet har gitt meg så mye glede, og det har ført meg til kvinnen som snart skal bli min hustru. Det er verdt ethvert offer jeg har måttet gjøre, eller kommer til å gjøre.

HUN BANER VEI FOR FREMTIDIGE GENERASJONER

Brooke Kinikini, Hawaii i USA

Jeg ble medlem av Kirken da jeg var 15 år gammel, men jeg hadde gått i kirken og utviklet min tro og mitt vitnesbyrd siden jeg var barn. Selv om jeg var eneste medlem i min familie, hadde jeg trofaste venner som elsket meg og ledet meg ved sitt eksempel.



I motsetning til pionerene i fordums tid, behøvde jeg aldri å traske med en håndkjerre over de frosne slettene. Jeg opplevde faktisk ikke mange vanskeligheter i det hele tatt da jeg sluttet meg til Kirken. Jo da, jeg mistet noen venner og måtte gå i kirken og på Seminar alene. Men når jeg tenker over hvilken virkning det har hatt og fortsetter å ha på familien min, vet jeg at det var en av de beste avgjørelsene jeg noensinne har tatt. Min beslutning om å bli døpt, bli beseglet i templet og å holde meg trofast mot mine pakter, har skapt en kjedereaksjon som vil øve positiv innflytelse på mine tre skjønne barns liv, så vel som kommende generasjoner, for alltid.

Å være en pioner handler om å bane veien for andre. Jeg tror at en av de mange velsignelsene jeg har mottatt for å være et trofast medlem av Kirken, er at jeg kan bidra til å bringe andre til Kristus. En tilsynelatende liten hendelse – som at en 15 år gammel jente i Maui på Hawaii blir døpt, eller at en 14 år gammel gutt ba ydmykt i et skogholt – kan forandre livet til familier i fortid, nåtid og fremtid.

Tittelen pioner i vår tid er ikke bare forbeholdt konvertitter. Når vi prøver å bygge opp en varig arv av trofasthet for fremtidige generasjoner, kan vi alle bli pionerer. ■

Artikkelforfatteren bor i Utah i USA.



VI KAN GJØRE KRAV PÅ VÅR PIONERARV

“Jeg elsker og hedrer den tro og det mot disse tidlige pionerene

i Kirken viste. Mine egne forfedre bodde et hav unna den gangen... Ingen av dem foretok reisen over slettene. Men som medlem av Kirken gjør jeg med takknemlighet og stolthet krav på denne pionerarven som min egen.

Med samme glede gjør jeg krav på arven etter nyere tids pionerer i Kirken, som bor i alle land og hvis historier om utholdenhet, tro og offer tilføyer strålende nye vers til de siste dagers store salme om Guds rike.”

Eldste Dieter F. Uchtdorf, i De tolv apostlers quorum, “Vår Faders tro”, *Liahona*, mai 2008, 70.



Føler du at du har mistet kontakten?

Prøv å roe ned

Av Charlotte Larcabal

Kirkens tidsskrifter

Hvis du rangerer det å stå i lange køer på nivå med edderkopper og slanger på listen over personlige mareritt, er du ikke alene.

Enten vi står i kø, sitter i trafikken eller venter på bussen, hater vi å vente.

Heldigvis for oss er venting virkelig i ferd med å bli noe som hører marerittene til: En fryktet mulighet, men ikke en daglig realitet. Vi lever i en tid med null ventetid. Teknologien øker hastigheten på alt så mye at vi har dårligere konsentrasjonsevne enn gullfisk (ja, faktisk).¹ Når behovet for å vente oppstår, prøver vi å fylle tiden – vanligvis ved å vende oss til en mobil enhet.

Det er ikke noe galt med teknologi eller effektivitet i seg selv, men et høyt tempo og konstante distraksjoner kan holde oss borte fra noe viktigere.

Mer enn et fengende skriftsted

For ikke lenge siden følte jeg meg åndelig i villrede. Jeg kunne ikke forstå det. Jeg gikk i kirken, ramset opp bønner og kastet et blikk på Skriftene i ny og ne. Noen ganger følte jeg

Åndens tilskyndelser, men stort sett følte jeg meg ganske frakoblet.

Da jeg fortalte min himmelske Fader dette i en engstelig bønn, kom disse ordene til mitt sinn: “Hold opp, og kjenn at jeg er Gud” (Salmene 46:11).

Det var som om ordene *hold opp* var markert, understreket og sto i fet skrift.

Jeg hadde kanskje gjort alle de riktige tingene, men jeg gjorde dem i høyt tempo og med et overfladisk fokus. Jeg hadde tilegnet meg en distraheret tilnærming til å etterleve evangeliet.

Ingen religiøs praksis kunne gi meg dyp åndelig forbindelse hvis min deltakelse var overfladisk og distraheret. Det var mye mer enn et fengende skriftsted. For å lære å kjenne Gud og få kontakt med den guddommelige, gjennomtrengende kunnskapen jeg higet etter, måtte jeg roe ned og være stille.

Det var ikke lett å følge denne tilskyndelsen. Men det gjorde hele utslaget.

Ta det rolig, nå...

Nephi lærer oss at den som “*søker flittig*, skal finne, og Guds mysterier

“Jeg elsker å vente,” er det ingen som har sagt. Men kanskje vi burde det.

skal *foldes ut* for dem ved Den Hellige Ånds kraft” (1 Nephi 10:19; uthevelse tilføyd).

La oss se nærmere på det: Å lære Guds mysterier krever at vi *flittig søker*. Det er konsekvent og bevisst praksis, ikke et enkelt Google-søk. Mysteriene dukker ikke bare opp, de *utfolder seg* gradvis. Denne prosessen tar tid. Og denne tiden er avgjørende! *Tiden* vi bruker på å grunne og søke, gir oss *tid* til å få kontakt med Ånden, og det er ved Åndens kraft at svarene kommer.

President David O. McKay (1873-1970) erklærte at meditasjon – “dyp, vedvarende overveielse av et religiøst emne”, er “en av de... hellige dører vi går gjennom for å komme inn i Herrens nærhet.”² Ved å roe ned kan vi åpne en dør til åpenbaring. Vi kan heve oss over verdens

gjennomgripende idealer og få kontakt med det guddommelige. Vi *trenger* denne døren. Vi trenger å roe ned.

Det krever innsats

For meg innebar det å roe ned å knele og snakke høyt mens jeg ba. Den ærbødige stillingen og mine egne

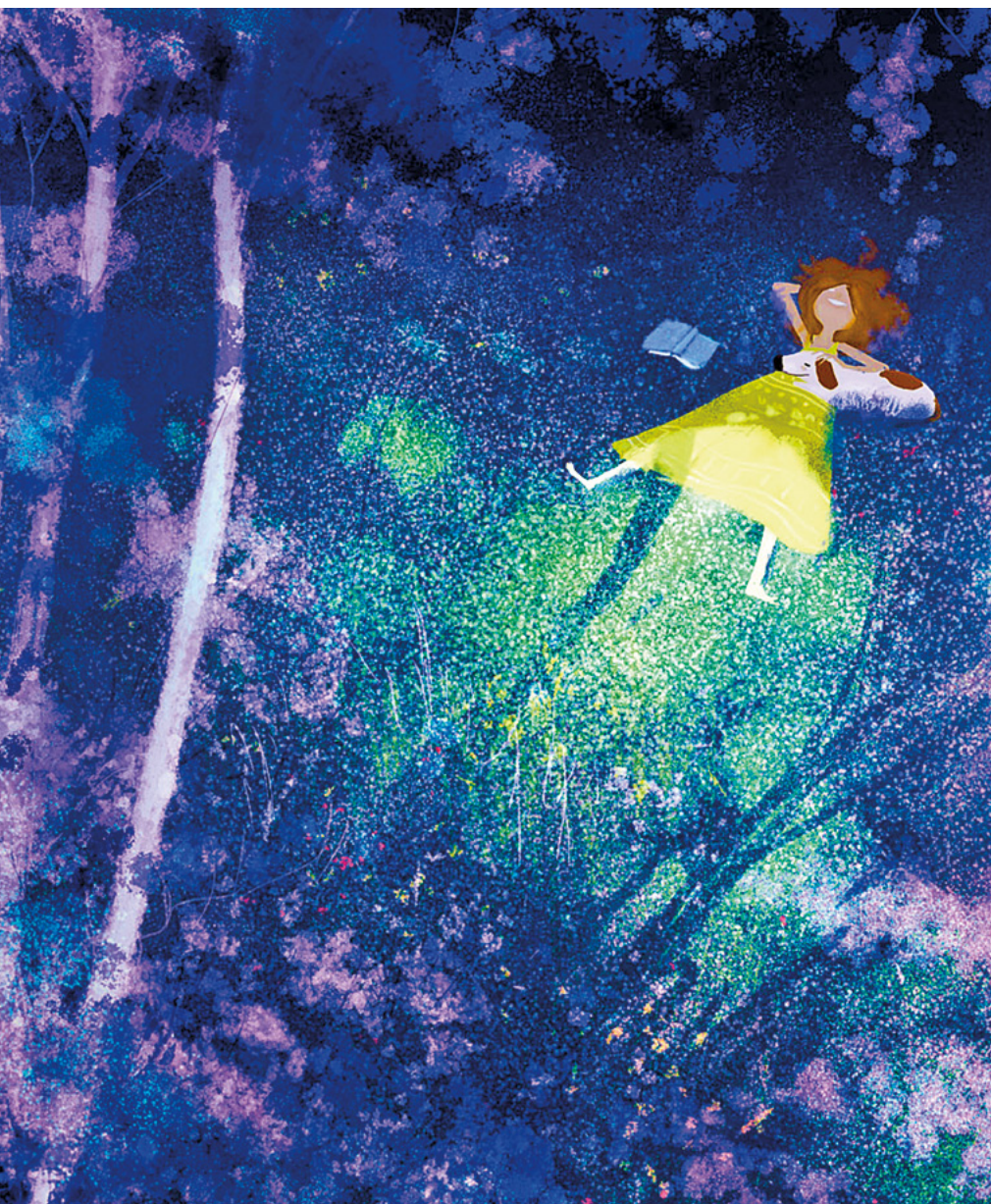
hørbare ord hjalp meg å fokusere bedre. Å roe ned innebar å studere fysiske skrifter og ta fysiske notater. Det krever mer innsats og tid, og denne økte innsatsen og tiden er en god måte å “våkne opp og anstrenge [våre] evner”, slik at Ånden og ønsket om sannhet kan “virke i [oss]”, og vitnesbyrdets frø kan “slå rot og vokse opp og bære frukt” (Alma 32:27, 37).

Vi kan finne nesten en hvilken som helst opplysning med noen tastetrykk, men åndelig forståelse og omvendelse krever *tid* og flittig *innsats*. *Hvordan* du roer ned og vier innsats til evangeliet er ikke viktig, bare at du gjør det! Når vi blir matet med informasjon, eliminerer vi mye av vår personlige deltagelse i vår egen læring. Vi utelukker muligheter til å få kontakt med Ånden.

Vi kan absolutt benytte oss av teknologi og fremskritt som gjør daglige oppgaver lettere, samt gjør det mulig for oss å bruke tiden vår mer effektivt. Men vi har ikke råd til å tilegne oss det distraherende levestøttet og den overfladiske tankegangen som så ofte følger med. Istedenfor å grue oss for å måtte vente, kan vi anvende det som en mulighet til å roe ned, meditere og fordype vår kommunikasjon med Ånden. ■

NOTER

1. Se Leon Watson, “Humans Have Shorter Attention Span Than Goldfish, Thanks to Smartphones”, *The Telegraph*, 15. mai 2015, telegraph.co.uk.
2. *Læresetninger fra Kirkens presidenter – David O. McKay* (2011), 31, 32.



Når du står overfor vanskelige spørsmål:

3 PRINSIPPER SOM KAN HJELPE

Hvordan søke svar på en måte som styrker din tro.



Har du noen gang hatt et spørsmål om evangeliet eller Kirken? Har du noen gang bekymret deg for om spørsmålet ditt betyr at du ikke har nok tro, eller at vitnesbyrdet ditt ikke er sterkt nok?

Spørsmål er en normal og nødvendig del av din reise gjennom jordelivet. De kan lede

deg til større innsikt og tro. Men din holdning, motivasjon og fremgangsmåte for å finne svar påvirker utfallet.

I Seminar vil du lære disse tre Kjenn læren-prinsippene som kan bidra til å lede deg til evige sannheter.

1. Handle i tro

Når du har spørsmål, kan du handle i tro ved å velge å stole på Gud og søke svar fra ham først. Gud gir svar "linje på linje og bud på bud" (2 Nephi 28:30). Det er viktig å stole på vitnesbyr- det du allerede har i stunder hvor du opplever tvil.

"Tvil på deres tvil før dere tviler på deres tro."¹
– eldste Dieter F. Uchtdorf
"Hold fast på det dere allerede vet, og stå sterkt til ytterligere kunnskap kommer."² – eldste Jeffrey R. Holland

2. Gransk prinsipper og spørsmål med et evangelieperspektiv

Hvis du ser spørsmålene i sammenheng med frelsesplanen og Frelserens læresetninger, kan du begynne å se ting slik Gud ser dem. Dette vil hjelpe deg å revurdere dine spørsmål ved å bruke Guds norm for sannhet istedenfor verdens. "Å være forankret til evig sannhet... vil gi oss den fred som kommer av troen på Jesus Kristus og vissheten om at vi er på veien til

evig liv."³ – president Dallin H. Oaks
"Hvis du finner noe som synes å blokkere lyset og gleden av evangeliet i *ditt* liv, oppfordrer jeg deg til å sette det i et evangelieperspektiv. Se gjennom evangeliets linse, og vær på vakt så ikke meningsløse og ubetydelige ting i livet får fordunkle ditt evige perspektiv på lykkens store plan."⁴ – eldste Gary E. Stevenson

3. Søk ytterligere forståelse gjennom guddommelig utpekte kilder

Gud har gitt deg mange kilder å bruke når du søker sannhet. Disse omfatter Den hellige ånd, Skriftene, din familie, Kirkens ledere og til og med kilder utenfor Kirken som styrker din tro på Jesus Kristus. Når du leter etter svar, må du

skille mellom upålitelige og pålitelige kilder, som vil styrke din tro og innby Den hellige ånd i ditt liv.
"[Man får et rikt] utbytte... av sine anstrengelser for å forøke og utvide sin forståelse av sannheten.

Bruk Skriftene og profetenes ord til å utvide din kunnskap.”⁵ – eldste Richard G. Scott (1928-2015)
“Vi søker stadig sannhet fra alle gode bøker og

andre gode kilder. ‘Vi trakter etter alt som er dydig, skjønt, prisverdig og godt’ [13. trosartikkel].”⁶
– eldste Dieter F. Uchtdorf

Prøv det selv!

Følgende eksempler viser hvordan det kan gjøres. Husk at dette ikke er fullstendige svar, bare eksempler på hvordan en ung mann eller ung kvinne kan prøve å besvare disse spørsmålene for seg

selv. Det vil være hensiktsmessig å fortsette å studere og be angående emnene du har spørsmål om, for å finne svar og styrke ditt vitnesbyrd.

Hvorfor lar en kjærlig himmelsk Fader vonde ting skje?

Handle i tro: Jeg har følt Guds kjærlighet til meg og vet at han finnes, selv om jeg ikke forstår hvorfor Gud lar vonde ting skje.

Gransk prinsipper og spørsmål i et evangelieperspektiv: Handlefrihet er en viktig del av frelsesplanen. Gud sendte oss til ned til jorden for å oppleve prøvelser, ta avgjørelser og motta et fysisk legeme. Men å la mennesker ta avgjørelser innebærer at noen iblant vil treffe feil valg og påvirke andres liv. Prøvelser som ikke er et resultat av dårlige valg – for eksempel naturkatastrofer, uførhet og død – kan også gi oss muligheter til å styrke vårt vitnesbyrd og vår tillit til Gud.

Søk ytterligere forståelse gjennom guddommelig utpekte kilder: Hva sier Skriftene og profeter i nyere tid om hvorfor vi opplever vanskelige ting? “Din motgang og dine lidelser skal kun vare et øyeblikk, og så, hvis du trofast holder det ut, skal Gud opphøye deg i det høye” (L&p 121:7-8). Eldste Jeffrey R. Holland i De tolv apostlers quorum sa at “Gud aldri overlater oss til oss selv, aldri lar oss være uten hjelp i de utfordringer vi møter”.⁷ Jeg vet ikke alle grunnene til mine prøvelser, men jeg tror at Jesus Kristus utførte forsoningen for meg og for alle. Jeg kan vende meg til ham og vår himmelske Fader for å finne fred og styrke og støtte i mine prøvelser (se Alma 7:11-12).



Hvordan kan jeg vite når Den hellige ånd taler til meg?

Handle i tro: Selv om det noen ganger er vanskelig for meg å vite når jeg mottar inspirasjon, vet jeg av å høre andres vitnesbyrd og lese i Skriftene at Ånden vil hjelpe meg å forstå hvis jeg fortsetter å prøve å høre hans råd.

Gransk prinsipper og spørsmål i et evangelieperspektiv: Gud gir oss Den hellige ånds gave slik at vi kan motta inspirasjon til å gjøre det rette. Hvis jeg får en tilskyndelse til å gjøre noe godt, kan jeg vite at den kommer fra Ånden, selv om det høres ut som mine egne tanker.

Søk ytterligere forståelse gjennom guddommelig utpekte kilder: Skriftene lærer oss: "Vær du ydmyk; og Herren din Gud skal lede deg ved hånden og gi deg svar på dine bønner" (1&p 112:10). Eldste David A. Bednar i De tolv apostlers quorum har forklart at "et oppriktig ønske og verdighet inviterer åpenbaringsens ånd i vårt liv".⁸ Hvis jeg prøver å være ydmyk og gjør mitt beste for å være verdig til Ånden, vil Herren hjelpe meg å finne svarene. Han vil lære meg hvordan Ånden taler spesielt til meg.

Konklusjon

Spørsmål er ikke et tegn på manglende tro. De er ofte en indikasjon på et voksende vitnesbyrd. Når du handler i tro, gransker prinsipper og spørsmål i et evangelieperspektiv og søker ytterligere forståelse gjennom guddommelig utpekte kilder, kan du finne nyttige svar på dine spørsmål og større tro på Jesus Kristus. ■

NOTER

1. Dieter F. Uchtdorf, "Kom og bli med oss", generalkonferansen i oktober 2013.
2. Jeffrey R. Holland, "Herre, jeg tror", generalkonferansen i april 2013.
3. Dallin H. Oaks, "Som han tenker i sin sjel" (Kirkens skoleverks andakt for unge voksne, 8. feb. 2013), lds.org/prophets-and-apostles.
4. Gary E. Stevenson, "Åndelig formørkelse", generalkonferansen i oktober 2017.
5. Richard G. Scott, "Skaff deg åndelig kunnskap", generalkonferansen i oktober 1993.
6. Dieter F. Uchtdorf, "Hva er sannhet?" (Kirkens skoleverks andakt for unge voksne, 13. jan. 2013), broadcasts.lds.org.
7. Jeffrey R. Holland, "Englers betjening", generalkonferansen i oktober 2008.
8. David A. Bednar, "Åpenbaringsens ånd", generalkonferansen i april 2011.

SE HVORDAN DETTE VIRKER

Se filmen "Madison's Story" for å se en ung kvinne som går gjennom denne prosessen for å besvare sine egne spørsmål. Gå inn på lds.org/go/71853.



*Hvordan kunne jeg ta
meg av noen med en så
vanskelig innstilling?*

DA DET VAR VANSKELIG Å TJENE

Av Lyka T. Valdez

Noe av det vanskeligste jeg noensinne har overvunnet, var min likegyldige innstilling. Hvis jeg ikke var lidenskapelig opptatt av det jeg gjorde, var jeg kald og utålmodig med andre.

Alt dette endret seg i en skoleferie da jeg ble bedt om å ta meg av min 76 år gamle bestefar. "Dadi," som vi kalte ham, hadde blitt rammet av et slag som gjorde ham delvis lam. Da familien min ba meg om å ta meg av ham i to måneder, kunne jeg ikke engang forestille meg hvordan!

Jeg måtte stå tidlig opp for å lage frokost til ham, bade ham og gi ham medisin. Jeg hjalp ham å gå omkring så han fikk sin daglige mosjon. Siden han hadde vanskelig for å bevege seg, var jeg ved hans side til enhver tid, også mens han badet og gikk på toalettet. For en 18 år gammel jente var dette det aller vanskeligste.

I tillegg til alt dette var han vanskelig å være sammen med. Han er ikke medlem av Kirken og har andre prinsipper enn meg. Han var full av anger – ropte alltid, smilte aldri og sa stadig: "Jeg dør!" På grunn av denne holdningen var det vanskelig for oss å få et sterkt bånd.

I begynnelsen gjorde jeg alt jeg kunne for å unngå oppgavene mine, men det fungerte ikke. Så jeg bestemte meg å forandre innstilling og gjøre mitt beste.

Etter en uke med denne nye innstillingen ble det en glede å hjelpe Dadi. Tålmodigheten min vokste, og jeg lærte å forstå lidelsen hans. Når jeg hjalp ham, sluttet jeg å se på det å

være sammen med ham som en byrde. Det ble snarere en mulighet til å skape gode stunder sammen med ham.

Dadi forandret seg også. Denne morske, gamle mannen ble en smilende, mild bestefar. Han begynte til og med å like å lytte til Spesielt for ungdom-sanger!

En kveld hørte jeg ham lage litt lyd, så jeg kikket inn på rommet hans for å finne ut hva han gjorde. Han ba for første gang. Denne forandringen inspirerer meg hver eneste dag.

Nå er jeg tilbake på universitetet, men jeg drar fortsatt på besøk til Dadi sammen med familien min to ganger i måneden. Vi spiser sammen med ham og synger for ham. Helsetilstanden hans har forverret seg, så nå er bønner på hans vegne den mest effektive hjelpen jeg kan gi ham.

Jeg er takknemlig for anledningen til å passe på Dadi, fordi det hjalp meg å forstå hva jeg er i stand til å gi. Kjærlighet er noe svært kraftfullt – den mildnet både mitt og Dadis hjerte. Jeg har lært betydningen av offer og medfølelse. Nestekjærlighet opplyser virkelig ethvert hjerte! ■

Artikkelforfatteren bor i Santiago på Filippinene.



TJEN DIN FAMILIE

“Begynn din tjeneste i ditt eget hjem og i din egen familie. Dette er de relasjoner som kan være evige. Selv om – og kanskje spesielt dersom – din familiesituasjon er mindre enn fullkommen, kan du finne anledninger til å yte tjeneste, løfte og styrke. Begynn der du er, vær glad i dem som de er og forbered den familien du ønsker i fremtiden.”

Bonnie L. Oscarson, Unge Kvinners generalsekretær, “Behovene nær oss”, generalkonferansen i oktober 2017.



1. BRUK SKRIFTENE OG LÆRESETNINGER FRA PROFETER I VÅR TID (SE L&P 52:9). Dette er selve ryggraden i talen. Det er tross alt en av hovedgrunnene til at vi er i kirken – for å undervise i og lære om Jesu Kristi evangelium. Du kan studere emnet ditt ved hjelp av Veiledning til Skriftene (scriptures.lds.org) og generalkonferansetaler (søk etter emne på gc.lds.org). Sørg for at du forstår skriftstedene og sitatene du planlegger å bruke i talen. Hvis du trenger hjelp, kan du spørre dine foreldre eller en leder i Kirken.

2. INNBY ÅNDEN. Det er alltid en god idé å be og forberede deg på forhånd slik at du kan ha Ånden med deg mens du taler. Ånden vil ikke bare berolige nervene dine, men også vitne om sannheten (se L&P 42:14). Innby Ånden til nadverdsmøtet ved å bære vitnesbyrd om det du tror er sant.

3. TENK PÅ EN PERSONLIG HISTORIE. En av de beste måtene å få kontakt med andre på, er ved hjelp av historier. Vi liker å høre om andres erfaringer og hvordan livet deres er. Så prøv å komme på en morsom, unik eller utfordrende erfaring du har hatt, som har sammenheng med prinsippet i evangeliet som du har fått i oppdrag å tale om. Hva lærte du av denne erfaringen? Hvordan hjalp den deg? Dette er en fin måte å innlede talen på, hvis du ikke vet hvordan du skal begynne.

4. ØVELSE GJØR MESTER! Når du har skrevet talen din, kan det være lurt å øve på å fremføre den høyt for deg selv, og deretter foran familiemedlemmer eller venner. Du kan finne ut om talen er innenfor den tildelte tiden og om det er noe du trenger å uttrykke tydeligere. Hvis det er greit for biskopen, kan du også prøve å komme til kirkebygningen på forhånd for å gjennomgå talen ved talerstolen!



TIPS om Å HOLDE TALE

*Skal du tale
på nadverdsmøtet snart?
Prøv disse tipsene.*

Av Sarah Hanson



Jeg vet ikke hvordan det er med deg, men når jeg får i oppdrag å holde tale på nadverdsmøtet, blir jeg veldig nervøs – ikke for å skrive talen, men for faktisk å *fremføre* talen. Jeg tenker alltid: “Hva om jeg er for kjedelig? Hva om jeg glemmer å si noe? Hva om jeg sier et ord feil?”

Har du også hatt det sånn? (Jeg håper ikke jeg er den eneste.) I så fall er det ikke verdens ende! Ta en titt på disse syv tipsene om å forbedre dine taleferdigheter og holde en engasjerende tale.

HOLD TALEN

5. UNNGÅ INNLEDNINGEN “JEG VIL EGENTLIG IKKE STÅ HER OPPE”.

Denne innledningen kan ta mange forskjellige former, men de fleste lyttere gjenkjenner den med en gang. Det er som regel noe slikt som: “Da biskopen ringte meg for å spørre om jeg ville holde tale, prøvde jeg å komme på en unnskyldning for å slippe.” De fleste medlemmer av Kirken kan forstå hvor ubehagelig det kan være å holde en tale, men når du i bunn og grunn sier: “Jeg vil ikke være her,” kan folk høre det som: “Vær så snill å ikke lytt til meg.” Det er best å unngå denne innledningen helt og holdent – vær entusiastisk for emnet ditt!

6. SNAKK TYDELIG. Det er ikke uvanlig å snakke for fort eller for lavt på grunn av nerver. Jeg vet akkurat hvordan det er! Men det er viktig å snakke tydelig mens du holder talen, slik at forsamlingen kan forstå deg. Gjør en bevisst innsats for å roe ned, uttale ordene og la din stemme være klar og tydelig (ja, selv med mikrofon er det mulig å være for lavmælt). Folk ønsker å høre det du har å si!

7. SE OPP. Øyekontakt er en svært viktig del av god kommunikasjon. Det viser at du er oppriktig fokusert på og viet til en samtale. Du behøver absolutt ikke å ha øyekontakt med alle i forsamlingen mens du taler, men selv om du bare ser opp og kaster blikket bak eller foran i rommet nå og da, vil du være mye mer interessant som taler. Unngå å holde blikket festet til notatene! Lytterne ønsker å se smilet ditt, ikke toppen av hodet ditt.

Selv med disse syv tipsene kan det likevel hende at du roter til et ord eller legger merke til at noen på tredje rad dupper av. Men betyr det at du er en forferdelig taler? Naturligvis ikke!

Når vi er litt utenfor trivselssonen vår, er det vanlig å føle seg nervøs eller gjøre små feil. Men så lenge du gjør ditt beste, og innbyr Ånden, spiller det ingen rolle om du stammer eller glemmer noe du skulle si. Du gjør Guds arbeid og hjelper hans barn å lære mer om evangeliet!

Hvis du underviser og vitner om det du tror på, vil alt bli bra. ■

Artikkelforfatteren bor i Utah, USA.



Hva gjør vi i templet?

Templet er et hellig sted hvor vi kan komme nærmere vår himmelske Fader og Jesus Kristus. I templet lærer vi viktige sannheter, deltar i prestedømsordinanser (hellige seremonier) og inngår pakter (hellige løfter) med Gud som forbereder oss til å vende tilbake til hans nærhet.

Vi kan motta tempelordinanser for oss selv og for våre forfedre. Ungdom kan for eksempel delta i dåp på vegne av sine forfedre og andre som ikke fikk anledning til å bli døpt ved riktig myndighet mens de var i live. For voksne omfatter andre tempelordinanser begavelsen og beseglinger (for eksempel tempelekteskap).



Dåp og bekreftelse for våre forfedre

Dåp og bekreftelse er nødvendig for frelse for enhver ansvarlig person som har levd på jorden (se Johannes 3:5). Det er imidlertid mange som har dødd uten anledning til å høre evangeliet eller motta disse ordinansene. Ved Jesu Kristi nåde og barmhjertighet er det beredt en mulighet for alle til å motta disse velsignelsene. I templer kan verdige medlemmer av Kirken utføre dåp på vegne av dem som er døde. Evangeliet blir forkynt (se L&p 138) i åndeverdenen, og de som hører det, kan velge å ta imot det og ordinansene som utføres på deres vegne.

HVORDAN FORBEREDER DU DEG?

Hvordan hjelper det å holde dine dåpspakter deg å forberede deg til å motta tempelordinanser?

.....

.....

.....

Hva annet må du gjøre for å bli klar til å motta templets ordinanser?

.....

.....

.....

Er tempelanbefalingen din gyldig? Hvis du ikke har tempelanbefaling, kan du gjøre en avtale med biskopen eller grenspresidenten.

.....



For å lære mer om å reise til templet for første gang, kan du gå inn på "Inside Temples" på lds.org/temples.

TEMPLET: ET SYMBOL PÅ VÅR TRO



"Hvert tempel er et symbol på vår tro på Gud og et bevis på vår tro på livet etter døden. Templet er målet for hver aktivitet, hver leksjon og hvert skritt fremover i Kirken. Alle våre anstrengelser for å forkynne evangeliet, fullkommengjøre de hellige og forløse de døde fører til det hellige tempel."

President Russell M. Nelson, "Forbered deg for templets velsignelser", *Liahona*, okt. 2010, 41.

Begavelse

Ordet *begavelse* betyr "gave". Tempelbegavelsen er en gave fra Gud hvorved han gir deg spesielle velsignelser, herunder "kraft fra det høye" (1&p 95:8).

Da du sluttet deg til Kirken, mottok du to ordinanser – dåp og bekrefteelse. Tempelbegavelsen mottas også i to deler. Først mottar du den forberedende ordinansen, der du symbolsk og sømmelig blir "vasket" ren og mottar spesielle velsignelser med hensyn til din guddommelige arv og dine evige muligheter. I den andre delen mottar du resten av din begavelse ved å lære mer om frelsesplanen, herunder Skapelsen, vår hensikt på jorden og Jesu Kristi misjon og forsoning.

Under begavelsen gir vi høytidelige løfter om å adlyde Gud, følge Jesus Kristus, være moralsk kyske og bidra til å bygge opp Guds rike. Hvis vi holder våre pakter, har vi et løfte om at vi vil motta alle Guds evige velsignelser.

Beseglinger

Familien står sentralt i Guds plan for vår lykke. Å forene familier for evig er den største velsignelsen som er tilgjengelig i templet ved prestedømmets beseglingsmyndighet – den samme myndigheten som Jesus fortalte sine apostler om (se Matteus 16:19). Tempelbeseglinger gjør det mulig for ektemenn og hustruer og barn og foreldre å være sammen for evig når de er trofaste mot sine pakter. ■

Jeg visste at jeg burde elske sabbaten, men jeg visste ikke hvordan.

Den KJEDEDELIGE

Av Alyssa Nielsen

Skriftene forteller oss at sabbaten er en hellig dag, en gledesfylt og herlig dag, en dag for hvile, en dag for å feire.¹ Men for noen år siden, da jeg var i slutten av tenårene, syntes jeg søndagene var begreidelige. Istedenfor fred følte jeg stress. Istedenfor å være glad var jeg trist. Istedenfor å føle meg skyld. Jeg syntes sabbaten var en kjedelig affære.

Hver søndag morgen, etter en pinlig lang stund hvor jeg gjemte meg under dynen, innrømmet jeg til slutt at det faktisk var søndag, og kledde meg for

å gå i kirken. I kirken tenkte jeg over uken som hadde gått. Under nadverden la jeg sammen alle feiltrinnene mine, og ble aldri ferdig før første taler reiste seg. Resten av tiden i kirken ble en kamp for å holde tårene tilbake idet jeg fikk enda mer skyldfølelse fordi jeg følte meg så elendig i kirken.

Om ettermiddagen var det mye av det samme. Jeg hadde skyldfølelse for tidligere valg, stresset med hensyn til fremtidige valg og var lei meg for mine nåværende omstendigheter. Uten å ha skole og andre aktiviteter å rette

oppmerksomheten mot, gikk tiden med til å dvele ved negative tanker.

Etter å ha lyttet til, lest og deretter lest om igjen president Russell M. Nelsons tale på generalkonferansen i oktober 2015 om at sabbaten er en lyst, ba jeg om å kunne føle fred på og kjærighet til sabbaten istedenfor den elendigheten jeg da følte.² Og et svar kom.

Fokuser på din himmelske Fader og Jesus Kristus

Jeg følte meg tilskyndet til å flytte mitt fokus fra mine problemer til mitt



FOTOILLUSTRASJON: DAVID STOKER

SABBATEN

forhold til vår himmelske Fader og Frelseren. Istedenfor å grunne på mine feil, tok jeg meg tid til å grunne på deres engasjement i mitt liv.

Når negative tanker kom, gjentok jeg for meg selv det jeg visste og trodde om Gud og Jesus Kristus: Jeg er Guds barn. Han er glad i meg. Jesus Kristus er min bror, og han har sonet for meg. De vil at jeg skal være lykkelig og vende tilbake til dem. Sabbaten er en gave fra Gud.

Jeg begynte å utøve tro på dette vitnesbyrdet.

Ta aktivt imot nadverden

Mitt endrede fokus fikk meg også til å revurdere min tilnærming til nadverden. Lenge hadde jeg sett på nadverden som en tid for å straffe meg selv. Men det er ikke hensikten. Nadverden er en hellig ordinans for å fornye våre pakter. Det er en sjanse til å bli ren igjen ved Jesu Kristi forsonende kraft. Ved å fokusere på ordinansen og pakten med tro og et angrende hjerte innså jeg at nadverden ga meg fred når jeg tok imot tilgivelsens gave, holdt mine pakter

og mottok Herrens ånd (se L&p 20:77, 79).

Å tenke på Kristi forsoning under nadverden fikk meg til å tenke på en annen gave. Ikke bare kunne jeg bli tilgitt, men jeg kunne også motta helbredelse fordi Frelseren tok på seg min smerte og mine skrøpeligheter (se Alma 7:11-12). På grunn av hans forsoning og nadverden kunne jeg finne fred og styrke på sabbaten – eller på en hvilken som helst annen dag – istedenfor stress og tristhet.

Og jeg fant denne freden. Min Frelser er der for meg på søndager og alltid!

Utøv tålmodig tro

Dette var ikke gjort på en uke. Det var en kamp, og det tok tid. “Men dersom vi håper på det vi ikke ser, da lengter vi etter det med tålmodighet” (Romerne 8:25). Jeg fortsatte å jobbe med mitt fokus og å be om å kunne bli glad i sabbaten.

Med tiden fant jeg fred og glede på denne hellige dagen, men jeg kunne ikke slutte der om jeg skulle unngå å falle tilbake til de tunge sabbatsdagene igjen. Hver uke krever flittig fokus på Frelseren og hensikten med sabbatsdagen, men jeg vet at løftet om fred og glede er sant. ■

Artikkelforfatteren bor i Utah, USA.

NOTER

1. Se 2 Mosebok 20:11; 2 Mosebok 31:15; 3 Mosebok 23:32; Jesaja 58:13; Lære og pakter 59:13.
2. Se Russell M. Nelson, “Sabbaten er en lyst”, *Liahona*, mai 2015, 129-32.

NOEN

KLAMMER

VARER I EN MÅNED,



MENS ANDRE KLAMMER VARER

FOR EVIIG

Du kan være tempelverdig

Av eldste Quentin L. Cook

i De tolv apostlers quorum

Det er vårt store ønske at Kirkens medlemmer vil leve slik at de er verdig til en tempelanbefaling. Dere må ikke se på templet som et fjernt og kanskje uopnåelig mål. I samarbeid med sin biskop kan de fleste medlemmer oppfylle alle kravene i løpet av relativt kort tid, hvis de er fast bestemt på å kvalifisere seg og fullt ut omvende seg fra overtredelser. Dette innebærer å være villig til å tilgi oss selv og ikke fokusere på våre ufullkommenheter eller synder som noe som for alltid diskvalifiserer oss fra å tre inn i et hellig tempel.

Frelserens forsoning ble utført for alle Guds barn. Hans sonoffer tilfredsstiller rettferdighetens krav for alle dem som virkelig omvender seg. Skriftene beskriver dette svært vakkert:

“Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø” (Jesaja 1:18).

“Jeg vil... ikke lenger komme deres synd i hu” (Jeremia 31:34).

Vi forsikrer om at det å etterleve rettferdige prinsipper vil gi dere og deres familie lykke, tilfredsstillelse og fred. Medlemmer, både voksne og

unge, bekrefter selv sin verdighet når de svarer på spørsmålene for tempelanbefaling. Det grunnleggende kravet er å styrke vårt vitnesbyrd om Gud Faderen, hans Sønn Jesus Kristus og gjengivelsen av hans evangelium, og å oppleve Den hellige ånds betjening.

Dere skal vite hvor inderlig vi ønsker at alle må gjøre nødvendige endringer for å kvalifisere seg til templet. Vurder ydmykt hvor dere står i livet, søk Åndens veiledning, og snakk med biskopen om å forberede dere til templet. President Thomas S. Monson (1927-2018) har sagt: “Det finnes intet viktigere mål for dere å arbeide mot enn å bli verdige til å komme inn i templet.”¹

Jeg ber om at hver enkelt av oss må hedre Frelseren og gjøre nødvendige endringer for å se oss selv i hans hellige templer. Hvis vi gjør det, kan vi utføre hans hellige hensikter og forberede oss og våre familier til alle velsignelsene Herren og hans kirke kan skjenke i dette liv og i evigheten. ■

Fra en tale ved generalkonferansen i april 2016.

NOTER

1. Thomas S. Monson, “Det hellige tempel – et fyrtårn for verden”, generalkonferansen i april 2011.



Født i
Logan, Utah
8. september 1940

Fra 1960 til 1962 virket han i

Den britiske misjon,
og eldste Jeffrey R.
Holland var en av
hans ledsagere.



Oppholdt som medlem av
De tolv apostlers quorum

6. oktober 2007



Spilte i
delstatskamper
i både
fotball
og
basketball
på videregående.

Han ble
viet til
Mary Gaddie i
Logan Utah tempel
30. november
1962



Har **3 barn** og
11 barnebarn



Isabelles reise



Av Jessica Larsen

Basert på en sann historie

Brasil, 1992

Isabelle myste opp mot den blå himmelen. Det var ingen skyer i sikte. Hun slikket de tørre leppene sine.

Mor og far snakket lavmælt med president Santiago, stavsprezidenten. Motoren på båten bråket så mye at hun ikke kunne høre dem. Men hun visste hva de snakket om. Det var tomt for drikkevann.

Isabelle prøvde å fokusere på grunnen til reisen. De skulle til templet for å bli beseglet som familie! Hun husket å ha hørt mor og far snakke om det vakre templet i São Paulo helt siden hun var liten. Det var nesten som et eventyr å skulle dra dit. Isabelles familie bodde tross alt i Manaus, dypt inne i regnskogen i Amazonas, og templet var mer enn 3200 kilometer unna.

Så hadde president Santiago planlagt en seks-dagerstur for å komme dit. Mer enn 100 medlemmer hadde bestemt seg for å dra. "Det vil være et offer," hadde *Mamãe* fortalt henne. "Men offer gir velsignelser."

I begynnelsen var reisen spennende. De sov i hengerkøyer på dekk, sang salmer og leste i Skriftene.

Men så hadde de gått tom for drikkevann, og elvevannet var for skittent til å drikke.

Isabelle kjente at *Mamãe* rørte ved armen hennes. "President Santiago vil at vi skal samles," sa hun. "Vi skal be om regn."

Isabelle sluttet seg til gruppen, og bønningen begynte. Da bønningen var slutt, kjente hun en kjølig luftstrøm kile henne i nakken. Hun skyndte seg til siden av båten og gispet. Grå uværsskyer beveget seg mot dem. Snart begynte regnet å øse ned! Hun åpnet munnen for å ta imot regndråpene med tungen.

"Fort!" ropte *Mamãe*. "Finn bøtter, gryter – hva som helst!"

Isabelle tok en gryte og holdt den frem. Hun ville samle så mye vann hun kunne. Alle samarbeidet, mens de lo og jublet. Snart hadde de en real vannfest! Uværet varte i 15 minutter. Det var lenge nok til at de fikk alt det vannet de trengte. Det var et mirakel.

Snart kom båten til land. Men det var fortsatt 2400 kilometer igjen. Alle satte seg på en buss som skulle kjøre dem resten av veien. I flere dager ble bussen kastet rundt på de humpete veiene. En gang humpet den så hardt at frontruten sprakk! Noen ganger kjørte de

*Reisen ville bli lang og farefull,
men det ville være verdt turen
å komme til templet.*



UVURDERLIGE VELSIGNELSER

“Templets velsignelser er uvurderlige.”

President Thomas S. Monson (1927-2018), “Templets velsignelser”, *Liahona*, mai 2015, 93.



gjennom varme, overfylte byer. Men der var i det minste ikke veiene fullt så humpete!

Alle var alltid takknemlige når de stoppet i en landsby eller by for å spise. De spiste i møtehus eller sammen med medlemmer av Kirken på veien. Den første kvelden kom de frem så sent at Isabelle var redd for at det ikke ville være noen som ventet. “Ikke vær redd,” sa *Mamãe* med et trett smil. “Se!”

Grenspresidenten og medlemmer av Kirken sto oppstilt på den andre siden av veien. De holdt et banner hvor det sto “Offer gir velsignelser”. Isabelle smilte. *Mamãe* hadde rett!

Etter tre humpete dager kom de endelig frem til São Paulo. Isabelle sto i setet sitt for å få bedre utsikt da bussen kjørte rundt en sving. Plutselig brøt alle på bussen ut i jubel. “*O templo! O templo!*” De kunne se det høye, smale tempelspiret som ruvet over radene med palmetrær. Sollyset skinte på den gylne statuen av engelen Moroni.

Alle var utslitt, men ingen ønsket å hvile. De ønsket å bli beseglet med en gang. Da tiden var inne til at

familien hennes skulle bli beseglet, kledde Isabelle seg omhyggelig i hvitt. Da hun kom inn i beseglingsrommet, så hun sin far stråle. Gledestårer strømmet nedover *Mamães* ansikt. Reisen hadde vært lang og til og med farlig. “Men offeret var verdt det,” tenkte Isabelle. Hun smilte da hun fant sin plass for å bli beseglet til sin familie for evig. ■

Artikkelforfatteren bor i Texas, USA.



I 2012 ble det bygget et tempel i Manaus i Brasil, der Isabelle vokste opp. Da var Isabelle og de andre barna voksne og hadde egne familier. Mange av dem kom for å se dette vakre nye templet og tenke tilbake på sin egen reise.

Av Jenna Koford

Basert på en sann historie

"Jeg bor i en familie, den beste som jeg vet"
(Barnas sangbok, 98).

"Andrew! Bussen er her!" ropte bestemor.
Andrew løp ut døren. Han vinket farvel til bestemor, bestefar og lillesøsteren Amy. Amy var for liten til å gå på skolen, så hun ble hjemme hos bestemor og bestefar.

Andrew likte skolen. Han likte å leke med vennene sine i friminuttene. Han likte læreren sin, frøken Kimball.

Etter første friminutt sa frøken Kimball: "Neste uke skal vi ha foreldredag på skolen. Når foreldrene deres kommer, må dere få dem til å ta med seg noe fra jobben sin som de kan vise oss. Vi gleder oss til å høre fra dem!"

Andrew
følte seg
ikke så sikker
angående skolens
foreldredag.

Gode
besteforeldre



ILLUSTRASJON: GUY FRANCIS

Andrew ble rød i kinnene. Han hadde ikke noe å si om foreldrene sine. Han husket ikke så mye om sin mor. Hun dro sin vei da han var liten. Og Andrew kjente ikke engang sin far.

Andrew lyttet mens de andre barna snakket om sine mødre og fedre. Tonys mor var brannkonstabel, og Jessicas far jobbet i dyrehagen. Alle håpet at faren hennes ville ta med seg en ape eller et dovendyr til klassen!

“Hva med dine foreldre?” spurte Tony Andrew.

Andrew så ned. Han trakk på skuldrene. “Jeg bor hos besteforeldrene mine.”

Andrew elsket bestemor og bestefar, men de hadde ikke kule jobber. Bestemor solgte ulltepper og babyklær. Bestefar kjørte en stor lastebil som fraktet mat. Andrew følte seg ikke så sikker angående skolens foreldredag.

Den kvelden leste Andrew det første kapitlet i Mormons bok: “Jeg, Nephi, ble født av gode foreldre...” (1 Nephi 1:1).

“Jeg bor ikke sammen med foreldrene mine,” tenkte Andrew. “Jeg bor bare hos bestemor og bestefar.”

Akkurat da kom Amy inn på Andrews rom med et loddent ullteppe. Hun holdt det opp så Andrew kunne se det. “Bestemor laget!”

“Ja, bestemor laget det ullteppet til deg.” Andrew smilte litt.

Han tenkte på alle de fine tingene bestemor gjorde for ham – hun laget frokost før skolen, hjalp ham med lekseene og lekte med ham og Amy. Bestemor var omtrent som en mor.

Så tenkte Andrew på bestefar. Bestefar leste historier for Andrew hver kveld. Han hjalp ham også med lekseene. Han lærte også Andrew å sykle. Bestefar var omtrent som en far.

Andrews smil ble større. Han var virkelig takknemlig for bestemor og bestefar. Han var fortsatt nervøs for å ta med seg en av besteforeldrene til skolen. Men det ville gå bra. “Jeg har kanskje ikke gode foreldre,” tenkte han, “men jeg har gode besteforeldre, og det er spesielt.”

På foreldredagen satt Andrew sammen med bestefar bakerst i klasserommet og lyttet til de andre barnas foreldre. Tonys mor hadde med seg brannkonstabeluniformen sin. Hun lot alle prøve hjelmen sin. Jessicas far hadde med seg en skilpadde fra dyreparken.

“Din tur, Andrew,” sa frøken Kimball.

Andrew gikk frem i klasserommet sammen med bestefar. Han trakk pusten dypt og sa: “Bestefaren min kjører en stor lastebil og leverer mat. Han møter mange mennesker, og han arbeider veldig hardt.”

Andrew kikket opp, og så bestefar smile. Så snakket bestefar om å kjøre lastebilen sin. Han ga også alle en godbit han hadde tatt med fra jobben! Barna i Andrews klasse stilte bestefar mange spørsmål om jobben hans.

Andrew var glad for å ha bestefar med seg. Han og bestefar og bestemor og Amy var en familie – og de var en god familie. ■

Artikkelforfatteren bor i Utah i USA.



Endelig en evig familie



Av Jane McBride

Basert på en sann historie

“Alt du besegler på jorden, skal være beseglet i himmelen” (Helaman 10: 7).

“Hva betyr ‘Familier er evige?’” spurte Mia. Hun flyttet spillebrikken sin over brettet. Hun og bestevenninnen Zoey spilte et spill i Zoeyes stue. På veggen hang et bilde hvor det sto: “Familier er evige.” Mia syntes det hørtes bra ut.

“Det betyr at selv om man dør, er man fortsatt en familie,” forklarte Zoey. Hun la ned et kort og flyttet spillebrikken sin.

Mia så seg rundt i rommet. Det så normalt ut. Det var sofaer, bord, puter og en TV. Men Zoeyes hjem føltes annerledes enn hennes eget. “Har du en evig familie?” spurte Mia.

Zoey så opp fra spillet med et smil. “Ja! Mamma og pappa ble viet i templet. Derfor kan vi være sammen for evig.”

“Er det derfor det føles annerledes i hjemmet ditt?” spurte Mia.

Zoey så forvirret ut. “Annerledes?”

Mia visste ikke hvordan hun skulle forklare det hun følte i Zoeyes hjem. Det var en god og varm følelse. Men det hørtes tåpelig ut å si det. “Glem det,” sa hun. “La oss fortsette å spille.”

Den kvelden fikk ikke Mia Zoeyes evige familie ut av tankene. Hun elsket følelsen hun fikk hjemme hos Zoey. Mias familie skulle flytte til Ontario i Canada om noen dager. Hun lurte på hvordan det nye hjemmet deres ville føles.

“Mamma, det er en sånn god følelse hjemme hos Zoey,” sa Mia da mamma bredte om henne i sengen. “Jeg vil at det nye hjemmet vårt skal føles sånn.” Mia tenkte på hvor glad hun var i mamma, pappa og de yngre brødrene sine. “Jeg vil at vår familie også skal være evig.”

Mamma lyttet stille. Så sa hun: “Det vil jeg også.”

Dagen etter ringte mamma til Zoeyes mor. Hun fant ut at Zoeyes familie gikk i Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige.

“Jeg vil gå i den kirken,” sa Mia til mor og far mens de pakket. Huset deres var nesten tomt nå.

“Zoeyes mor sa hun kunne hjelpe oss å finne en kirkebygning,” sa pappa mens han teipet igjen en eske.

Mia smilte og kjente det krible i magen. Kanskje det nye hjemmet deres kunne føles like varmt og lykkelig som Zoeyes!

Straks de hadde kommet på plass i det nye huset sitt, begynte Mias familie å gå i kirken. Mennes-

kene der var veldig hyggelige. Alle kalte hverandre “bror” og “søster”. Mia gikk i Primær sammen med brødrene sine. Hun elsket å synge sanger og lese i Skriftene.

Snart kom to unge kvinner hjem til Mia og familien. De het søster Justin og søster Ramos, og de var misjonærer. De fortalte Mias familie om vår himmelske Fader, Jesus og Mormons bok. Mia elsket å høre om evangeliet. Til og med brødrene hennes satt stille og lyttet!

Mia fortalte søster Ramos og søster Justin om Zoeyes hjem. “Jeg ønsker en evig familie som Zoeyes.”

“Vår himmelske Fader ønsker at vi alle skal ha en evig familie,” sa søster Ramos med et stort smil. “Han ønsker at vi skal være lykkelige.”

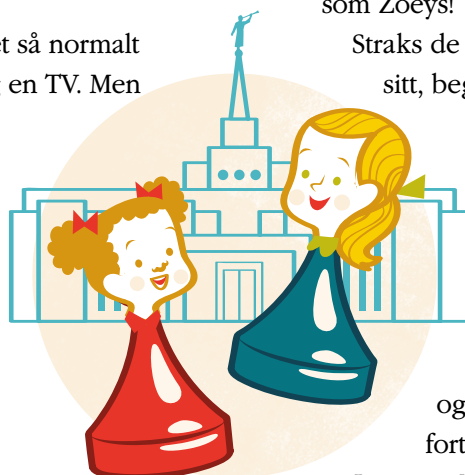
Snart bestemte Mias familie seg for å bli døpt.

Zoey og familien hennes kjørte den lange veien til Ontario for å være tilstede på dåpsmøtet. Et år senere kom de tilbake igjen. Denne gangen var det fordi Mia og familien hennes ble beseglet i templet!

På dagen for beseglingen sto Mia utenfor templet sammen med familien, kledd i hvitt. Alle smilte fra øre til øre. Mia hadde en varm og fredelig følelse. “Vi er en evig familie nå!” sa hun lykkelig.

“Akkurat,” sa pappa. “Vi er en evig familie.” ■

Artikkelforfatteren bor i Colorado, USA.



En venn og en misjonær

Hei!

Jeg heter Juan Bautista, og jeg er fra Argentina.

Jeg lar mitt lys skinne ved å dele evangeliet med andre.



Bestevenner

Min beste venn Facundo og jeg har kjent hverandre siden vi var fem år gamle. Begge elsker fotball! Jeg har invitert ham på mange kirkeaktiviteter.





Facundos første spørsmål

En gang da Facundo spiste middag hos oss, spurte han: "Hvorfor ber familien din alltid?" Jeg sa at det er fordi vår himmelske Fader velsigner oss, og det er slik vi takker ham. Han ble forundret!



Familiens hjemmeaften

Facundo kom til en familiens hjemmeaften da min bror Benjamin forberedte seg til å bli døpt. Facundo følte Ånden, og han spurte om han også kunne bli døpt! Så snakket far med Facundos foreldre.

Misjonærene underviste Facundos familie. Så ble både Facundo og søsteren hans Augustine døpt! Foreldrene hans kommer i kirken, men de har ikke blitt døpt ennå.



Facundos andre spørsmål

Facundo spurte moren min om han noen sinne ville vite like mye som meg om Gud. Hun smilte og sa at hvis han studerer Skriftene og ber, kan han lære enda mer!



HVORDAN KAN DU SKINNE?

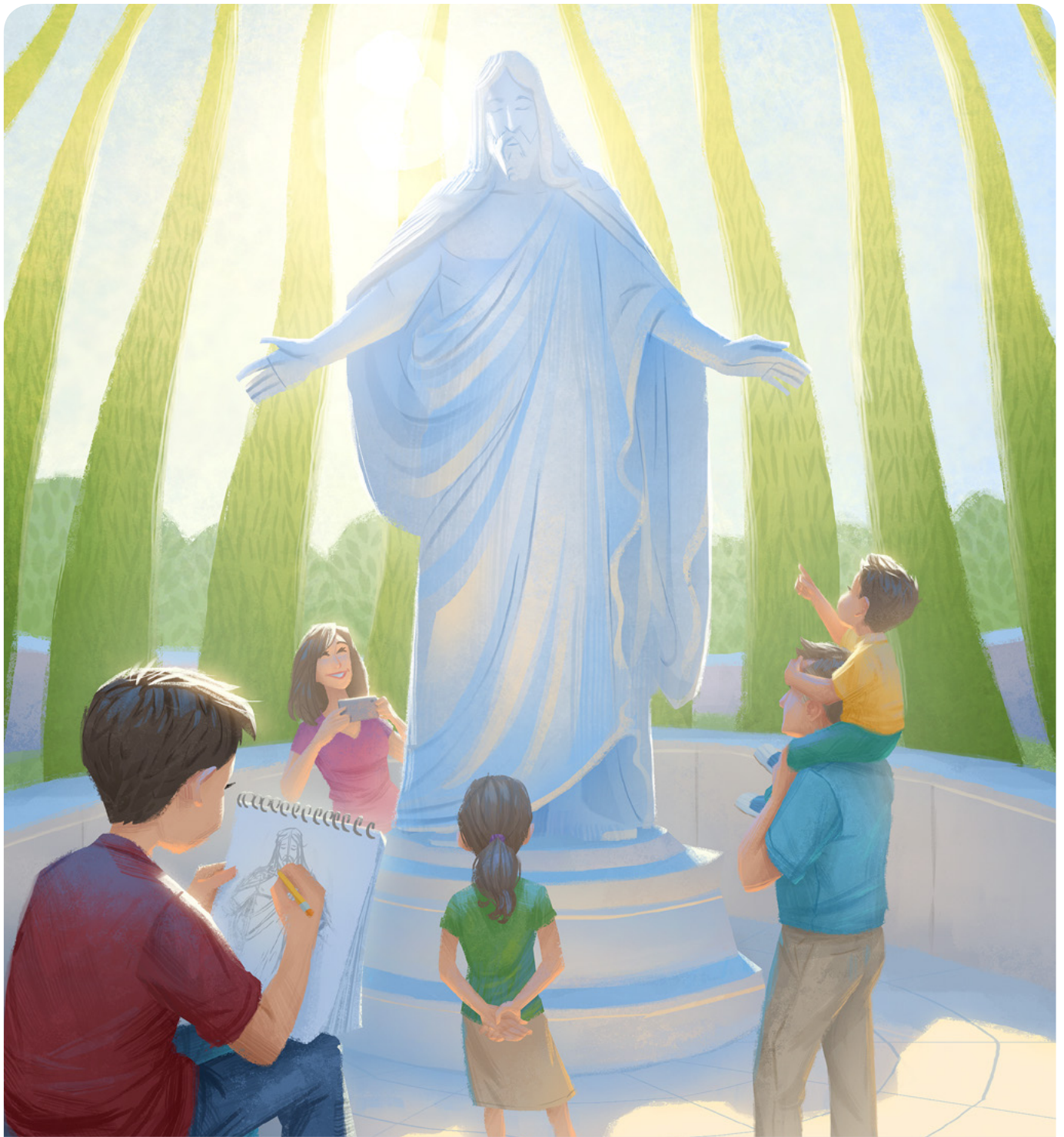
- Inviter en venn til en aktivitet i Kirken eller en familiens hjemmeaften.
- Vær et godt eksempel på godhet og kjærlighet.
- Be om hjelp og inspirasjon.



SEND OSS EN STJERNE!

Jesus ba oss om å "la [vårt] lys skinne for menneskene" (Matteus 5:16). Hvordan kan du la ditt lys skinne? Klipp ut en stjerne og skriv historien din på den. Be mor eller far sende et bilde av stjernen din, sammen med sin tillatelse, til

lihona@ldschurch.org.



“Jeg har tro på og et vitnesbyrd om Jesus Kristus og hans rolle som vår Frelser og Forløser.”

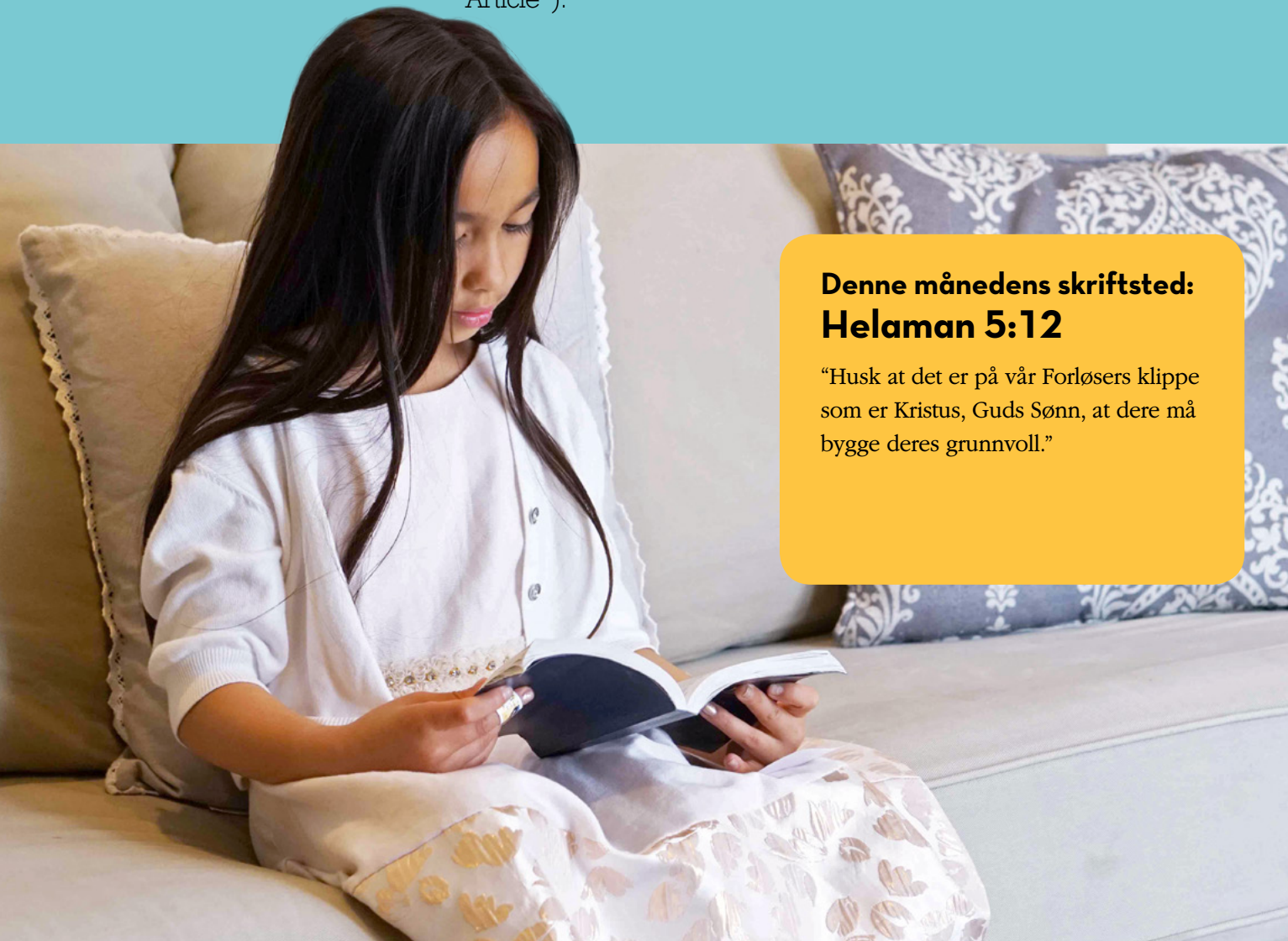
Av eldste Gary E. Stevenson
i De tolv apostlers quorum

*Fra “A Gospel Perspective” (andakt ved Brigham Young University – Hawaii, 19. sep. 2017),
devotional.byuh.edu.*

Mormons bok- leseklubb

BLI MED VED Å LESE MORMONS BOK!

Du kan lese på egenhånd, sammen med familien, eller sammen med en venn. Send oss deretter et bilde av deg mens du leser Mormons bok, og fortell oss om noe du har lært eller din favorithistorie fra Mormons bok. Send det via liahona.lds.org (klikk på "Submit an Article").



Denne månedens skriftsted: **Helaman 5:12**

“Husk at det er på vår Forlørsers klippe som er Kristus, Guds Sønn, at dere må bygge deres grunnvoll.”



Familien min leser Mormons bok. Noen ganger rollespiller vi historiene. Det er så gøy. Jeg lærer nye ord og ting hver dag. Å gjøre disse tingene hjelper meg å holde fokus på nadverdsmøtet og i Primær. Det hjelper meg også å holde meg nær familien min.
Amaron I., 7 år, Phnom Penh i Kambodsja



Jeg har elsket å lese Mormons bok helt siden misjonærene presenterte den for oss. Min favorithistorie er i Mosiahs bok, da kong Benjamin ledet sitt folk ved tro. Jeg ønsker å være trofast og lydig mot det mor og far ber meg gjøre.
Janice S., 10 år, Iloilo på Filippinene

VÅR SIDE



"Det første syn", av Alana L., 7 år, São Paulo, Brasil



Jeg er veldig glad for å være døpt i Jesu Kristi sanne kirke. Jeg vet at Mormons bok er sann, og jeg elsker å lese den hver dag. Det gjør meg til en mer ansvarlig storebror for søsknene mine.

Andrei L., 10 år, Iloilo på Filippinene



Marco Z., 9 år, Lima i Peru



Harada K., 8 år, Yokohama, Japan

Rut var en lojal venn

En kvinne som het No'omi, bodde sammen med sine to sønner og deres hustruer. Da begge sønnene døde, sa No'omi til hustruene deres at de kunne flytte tilbake til sine egne familier. Men en av hustruene, Rut, var svært lojal. Hun valgte å bli og hjelpe til med å ta seg av No'omi. Rut gikk for å sanke korn fra et jorde i nærheten. Eieren hadde hørt at Rut var et godt menneske. Han var snill med Rut. Rut bestemte seg for å gifte seg med ham. Rut og No'omi forble gode venninner, og No'omi hjalp til med omsorgen for Ruts sønn. Mange år senere ble Jesus født inn i denne slektslinjen. Det betyr at Rut var en av Jesu forfedre!

Les om Rut i Rut 1-4.



"Rut var snill og kjærlig," av Kylee Q., 8 år, Virginia i USA

ILLUSTRASJON: DILLEN MARSH



RUT

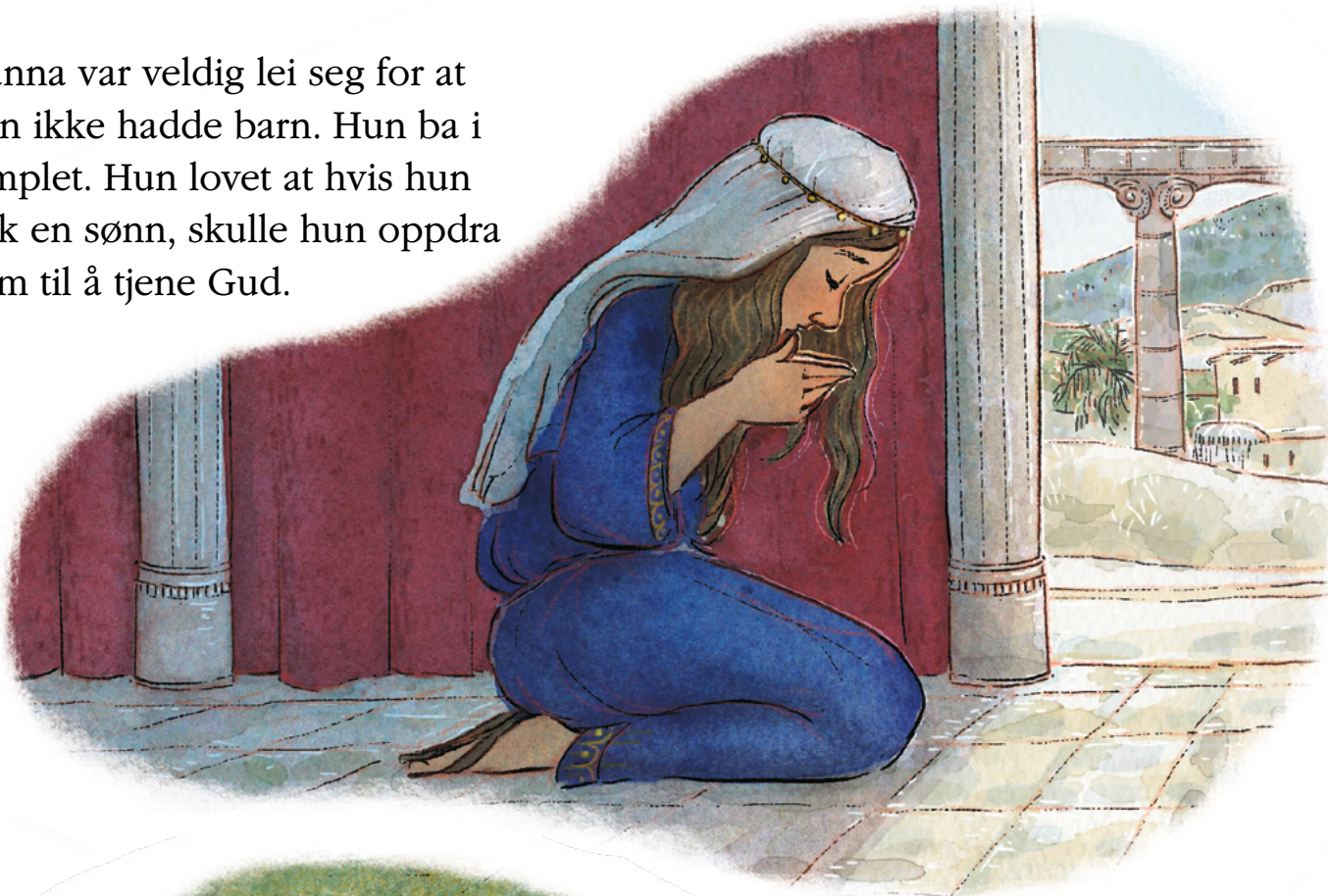
**Rut valgte å være en lojal venn,
og det kan jeg også!**

- ☐ Lær Rut 1:16 utenat.
- ☐ Å være lojal betyr å støtte noen også når det er vanskelig. Skriv i dagboken din om en gang noen var lojal mot deg.
- ☐ Skaff deg en ny venn denne uken. Lær tre morsomme ting om ham eller henne!
- ☐ Jeg kan være en god venn ved å...

Hanna og Samuel

Av Kim Webb Reid

Hanna var veldig lei seg for at hun ikke hadde barn. Hun ba i templet. Hun lovet at hvis hun fikk en sønn, skulle hun oppdra ham til å tjene Gud.



Hanna og mannen hennes fikk et barn! Hanna kalte ham Samuel. Hun visste at Gud hadde besvart hennes bønner.



Etter hvert som Samuel vokste, holdt Hanna løftet sitt. Hun ba Eli, presten i templet, om å lære Samuel hvordan han skulle tjene Gud. Eli hjalp til med å ta seg av Samuel.

En natt da Samuel lå i sengen, hørte han en røst. Han spurte om Eli hadde ropt på ham. Eli sa at Gud prøvde å snakke til Samuel. Neste gang Samuel hørte røsten, lyttet han. Så talte Gud til Samuel. Samuel lyttet til Gud og fulgte ham.





Jeg kan lære om Gud og følge hans bud! ■

Fra 1 Samuelsbok 1-3.

Jeg kan dele med andre





Av president
Ezra Taft Benson
(1899-1994)

MORMONS BOK GIR RIKELIG

Det finnes en kraft i boken som vil begynne å tilflyte deres liv i samme øyeblikk som dere begynner på et seriøst studium.

Har vi ikke noe dypt i vårt hjerte som lengter etter å komme nærmere Gud, å bli ham mer lik i vår daglige gjerning, å føle hans nærhet til enhver tid? I så fall vil Mormons bok hjelpe oss med dette i større grad enn noen annen bok.

Det er ikke bare det at Mormons bok lærer oss sannhet, selv om den virkelig gjør det. Det er ikke bare det at Mormons bok bærer vitnesbyrd om Kristus, selv om den virkelig gjør det også. Men det er noe mer. Det finnes en kraft i boken som vil begynne å tilflyte deres liv i samme øyeblikk som dere begynner på et seriøst studium av boken. Dere vil få



større kraft til å motstå fristelse. Dere vil få kraft til å unngå å bli ført vill. Dere vil få kraft til å holde dere på den rette og smale sti. Skriftene kalles "livets ord" (L&p 84:85), og ingen steder er det i større grad tilfelle enn i Mormons bok. Når dere begynner å hunge og tørste etter disse ord, vil dere finne mer og mer liv...

Disse løfter – større kjærlighet og harmoni i hjemmet, større respekt mellom foreldre og barn, større åndelighet og rettferdighet – er ikke tomme løfter, men nøyaktig det profeten

Joseph Smith mente da han sa at Mormons bok vil hjelpe oss å komme nærmere Gud...

For over ti år siden sa jeg følgende om Mormons bok:

"Er evige konsekvenser avhengig av hvordan vi tar imot denne boken? Ja, enten til velsignelse eller til fordømmelse for oss.

Enhver siste-dagers-hellig skulle gjøre studiet av denne boken til et livslangt foretagende. Ellers setter han sin sjel i fare og forsømmer det som kunne gi hele hans liv åndelig og intellektuell enhet. Det er forskjell på en konvertitt som bygger på Kristi klippe gjennom Mormons bok og holder fast på denne jernstangen, og en som ikke gjør det."

...La oss ikke forbli under fordømmelsen og deres svepe og dom ved å ta lett på denne store og vidunderlige gave som Herren har gitt oss. La oss heller vinne de løfter som er forbundet med å skatte dem i vårt hjerte. ■

Fra "Mormons bok – sluttsteinen i vår religion", Lys over Norge, jan. 1987, 3-5.



**PÅ VEI VESTOVER,
AV DAVID MEIKLE**

Fra 1856 til 1860 gikk 10 håndkerrekompanier bestående av 3000 siste-dagers-hellige emigranter fra England, Wales, Skottland og Skandinavia 2000 kilometer for å slutte seg til de andre hellige i Sion. Disse pionerene trakk alt de eide over de amerikanske slettene i trekjærer på 1 x 1,5 meter.



UNGE VOKSNE

FØLER DU AT DU HAR MISTET KONTAKTEN?

*Vi lever i en tid med mange
distraksjoner og ingen ventetid.
Men for virkelig å få kontakt med
Gud, må vi roe ned og være stille.*

48

UNGDOM

SLITER DU MED ET VANSKELIG SPØRSMÅL? HER FINNER DU HJELP.

50

NADVERDSMØTET

7 TIPS FOR Å HOLDE TALE

56

BARN

BLI MED I MORMONS BOK-LESEKLUBBEN VÅR!

73

JESU KRISTI
KIRKE

AV SISTE DAGERS HELLIGE



NORWEGIAN